

Ohjelma 3.9.2026

- 9.30 **Tervetuloa Taloustorstaihin ja yleiset ajankohtaiset**, Sanna Lehtonen
- 9.50 **Pääekonomistin katsaus**, Minna Punakallio
- 10.10 **Verotuloennusteet kesän jälkeen**, Benjamin Strandberg
- 10.30 **Päivitetty alv-opas**, Pekka Montell
- 10.50 **Hanselin hankintojen ajankohtaiskatsaus**, Vesa Haapamäki, Hansel
- 11.10 **Sopimusratkaisun vaikutus palkkamenoihin talousarviovuonna 2027**, Juho Ruskoaho, KT
- 11.30 **Valtionosuusennusteet vuodelle 2027**, Olli Riikonen
- 11.50 **Asiaa taloustavarasta -haastevideo**
- 11.55 **Näkemiin ja seuraava Taloustorstai**, Sanna Lehtonen

Kuntien talous nyt

2.9.2026

Sanna Lehtonen, kuntatalousasioiden johtaja
Suomen Kuntaliitto

KUNTA
LIITTO

Pirkanmaa

Ylöjärven kaupunki valmistelee kolmen miljoonan euron taloustoimia

Kaupunginhallitukselle annettavan esityksen taustalla on kuntatalouden kiristynyt tilanne ja virhe kevään valtionosuuslaskelmissa.

Jaa Tallenna (3)

Ma
KUN
Elin
19.8
Aa
YL
va
ko
kä

Paikallisuutiset

Ylivieskan talouden vahdit paaluttivat ensitöikseen vuosittaisen säästötavoitteen - Sen jälkeen puntariin investoinnitkin

Pirjo Kunelius
Kalajokilaakso

Ti 25.8.2026 klo 14:00

Ylivieskan kaupunginhallituksen nimeämä talouden sopeutusohjelman ohjausryhmä on aloittanut työskentelynsä ja ohjaa talouden tasapainottamiseen tähtäävän ohjelman valmistelua. Työn tukena toimivat FCG:n kuntatalouden asiantuntijat Eero Laesterä ja Heli Takamäki.

Etusivu / Paikalliset

Kouvolassa harkitaan kirjastojen vähentämistä

Pa
pi
Kir
21.8

Kaupungin uudistamisen ja uimahallin rakentamisen osalta ei ole vielä olemassa määrärahoja eikä aikataulua.

Tina Kuitonen
25.8.2026

Kaupunginhallitus on lausunut ensi vuoden talousarvioon liittyvät ja uimahallin uudistamisen ja uimahallin rakentamisen osalta ei ole vielä olemassa määrärahoja eikä aikataulua.

Kuntaliitossa käynnissä olevia hankkeita

Kuntaliitossa käynnissä olevia talouden hankkeita, syksy 2026

- Uusi kunnan rahoitus
- Älykäs kuntatuottavuus; tuottavuuden mittaaminen
- Kulttuuri- ja taidelaitosten rakenteet ja rahoitus
- Arvonlisävero-osaamisen kehittäminen

Oppaiden päivityksiä

- Sijoitustoiminta (KUMA)
- Tarkastuslautakunnat
- Kustannuslaskenta (2027)

Uusi kunnan rahoitus –hanke, valmis Rafossa 2/2027: **Minimikustannuslaskentaa vastauksena kysymykseen ”mihin rahojen tulisi vähintään riittää”?**

Mistä vällys syntyy?

**Nykyinen
kustannustaso**

**Kuntakohtainen
laskennallinen
minimikustannus**

→ Lisätietoa kunnalle
oman päätöksenteon
tueksi talouden
tasapainotuksen avuksi

**Mistä kaikesta kaupunkilaiset juuri
tässä hetkessä haluavat maksaa?**

Lappajärvi tavoittelee yt-neuvotteluilla puolen miljoonan euron pysyviä säästöjä

Arkistokuva

Merikarvian kunta aloittaa yhteistoiminta-neuvottelut – talouden tasapainottamisen tarve 800 000 euroa

14.8.2026 8:45 Uutiset

Merikarvian kunnanjohtaja Juha Vasama esittää kunnanhallitukselle yhteistoimintaneuvotteluiden aloittamista taloudellisiin, tuotannollisiin ja uudelleenjärjestelyihin liittyvillä perusteilla. Esitys tuli julki torstaina kunnanhallituksen esityslistan julkaisun yhteydessä. Varsinainen päätös tehdään kunnanhallituksessa maanantaina 17. elokuuta.

FORSSAN LEHTI

Ilkka Ritvanen: Forssan seudun puolesta investoita - Tässä säästötarve

MARJO | Tilas Forssan Lehti nyt 1,200 €/v ja saat sen 0,50 € kassan edullisemmin

Uutiset / Pöytäkirjat

Oma Hämeen tukipalvelut käynnistää muutos-neuvottelut – Koskevat etenkin Forssan seudun palveluiden järjestämistä

yle Etusivu Venäjän hyökkäys Iranin sota Sanapyramidi Missä päin?

Korvat

Tohmajärven kunta aikoo aloittaa yt-neuvottelut – vähennystarve enintään kymmenen henkilöä

Kunnanjohtajan mukaan säästöjä on etsittävä koko toiminnasta, sillä muuten ensi vuoden tilinpäätös päättyy pahasti miinukselle.

Tohmajärven kunnanjohtaja Mikko Löppönen mukaan mahdollisten irtisanomisten tarve selviää myöhemmin. Kuva: Lucas Holm / Yle

ILKKA RITVANEN

19.8. 13:45

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

Kyösti, Forssan vrtä jalkapallotoukky - KES lukee jalkapallotoukky ja kirkkoon

Pöytäkirjat ja uutiset 700 kassan edullisemmin

MARJO | Tilas Etelä-Suomen Sanomat nyt 1,200 €/v ja saat sen 0,50 € kassan edullisemmin

Uutiset / Pöytäkirjat

Padasjoki aikoo käynnistää yt-neuvottelut – palvelutaso voi heikentyä

yle Etusivu Venäjän hyökkäys Iranin sota Sanapyramidi Missä päin?

Uutiset Lyhyesti Paikallisuutiset Maakunnat

Vantaa ja Espoo aloittavat yt-neuvottelut

HEIDI SULLSTRÖM

11.8. 10:10

Jaa

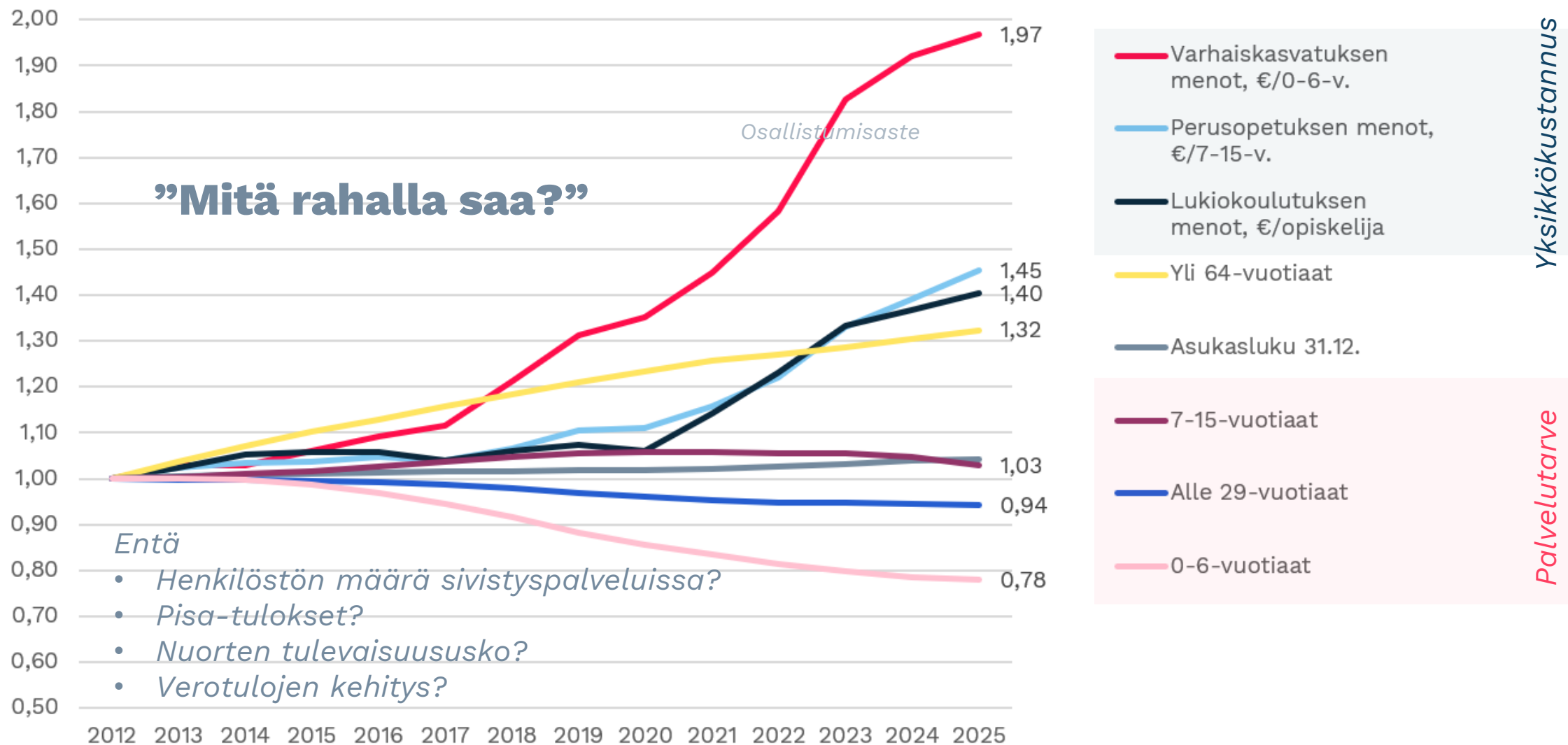
Vantaan kaupunginhallitus haluaa kuroa talouden alijäämää. Kuva: Matti Myller / Yle

Espoo tavoittelee säästöjä, vaikka kaupungin talous on ylijäämäinen. Vantaan talous on ollut alijäämäinen useampien vuosien ajan.

palvelutarpeen eli

Miten lasten määrän muutos vaikuttaa henkilöstö menoihin?

Iso kuva: Palvelutarve vähenee ja yksikkökustannukset kasvavat

Onko kuntakenttä kyvykäs siihen muutokseen, mitä väistämättä tarvitaan?

ja talousnäköymä edellyttää?

**Eläköitymisen hyödyntäminen, toimintatavat,
asenteet, osaaminen, taidot, teknologia,
tuottavuus, ...**

palvelutarpeen eli

Miten lasten määrän muutos vaikuttaa menoihin?

kiinteistö

Jyväskylässä on ensi syksynä saman katon alla lähes 3000 lukiolaista – uusia tiloja remontoidaan paraikaa

Schildtin lukio siirtyy ensi vuoden loppuun rakennukseen Lyseon lukion kanssa Grad

Lukiokoulu

Länsirannan koululle uusi omistaja, yhteistoiminta käyntiin

Pohde sulkee Lumijoen palvelukoti Lumilyhdyn – kunnanjohtaja: "Olemme erittäin pettyneitä"

Pohde lakkauttaa Lumijoen palvelukoti Lumilyhdyn 30. marraskuuta. Päätöksestä ei tiedotettu Lumijoen kuntaa ennen sen julkistamista.

Emilia Tiitto

3

f

21.8.2026 10:55
Päivitetty: 21.8.2026 16:08

PALVELUKOTI LUMILYHTY

LUMIUCIO

Yhteistyövoimavarojen saamien yksiköiden Lumilyhty muutettiin yhteistyövoimavarojen yksiköiksi syyskuussa 2024.
Kuva: Jussi Korpela

LOPEN LEHTI Lopen Lehti on 2000 kpl ja saat 2000 kpl

Uutiset / Pääkirjoitus

Kyläyhdistykset ja teatteri ostajina: Lopen kunta myy entisten koulujen kiinteistöjä

Keminmaan sote-palvelut uhattuna – kunta ideoi uusia toimintamalleja

Keminmaan kunta haluaa pitää sote-palvelut Mehiläisen omistamassa terveyskeskuksessa. Nyt ideoidaan valtionavustuksia, valinnanvapauskokeilua ja yhteistoimintamalleja.

Jussi Saarela

8

f

24.8.2026 5:00

TERVEYSKESKUS

Keminmaan terveyskeskuksen toiminta ulkoistettiin Mehiläisen Terveyspalvelulle vuonna 2018 ja rakennus myös siirtyi silloisen omistukseen.
Kuva: NINA SUO

Keminmaan kunta on perustanut työryhmän selvittämään sote-palveluiden säilyttämistä Mehiläisen omistamassa terveyskeskuskinteistössä. Työryhmä pitää ensimmäisen kokouksensa ensi viikon tiistaina.

Uutisvuoksi on 2000 kpl ja saat 2000 kpl

Uutiset / Pääkirjoitus

Ruokolahden kunta myi teollisuushallin Puntalasta – Syksyn ensimmäisessä valtuustossa jätettiin kolme aloitetta

yle

Etusivu

Venäjän hyökkäys

Iranin sota

Sanapyramidi

Missä päin?

Sosiaalipalvelut

Nurmijärven Klaukkalasta katosi terveysasema: "Olen shokissa", sanoo asukas

Keskiviikkona Klaukkalassa pidetään keskustelutilaisuus terveyspalveluista.

Naihin on laittu rahaa, joten ei ole järkevää korjata?

Nurmijärven Klaukkalan asukkaat ovat yllättyneet terveysaseman lähdöstä. Video: Kristiina Lehto / Yle

MIKKO RITA, JUSTUS LAITINEN

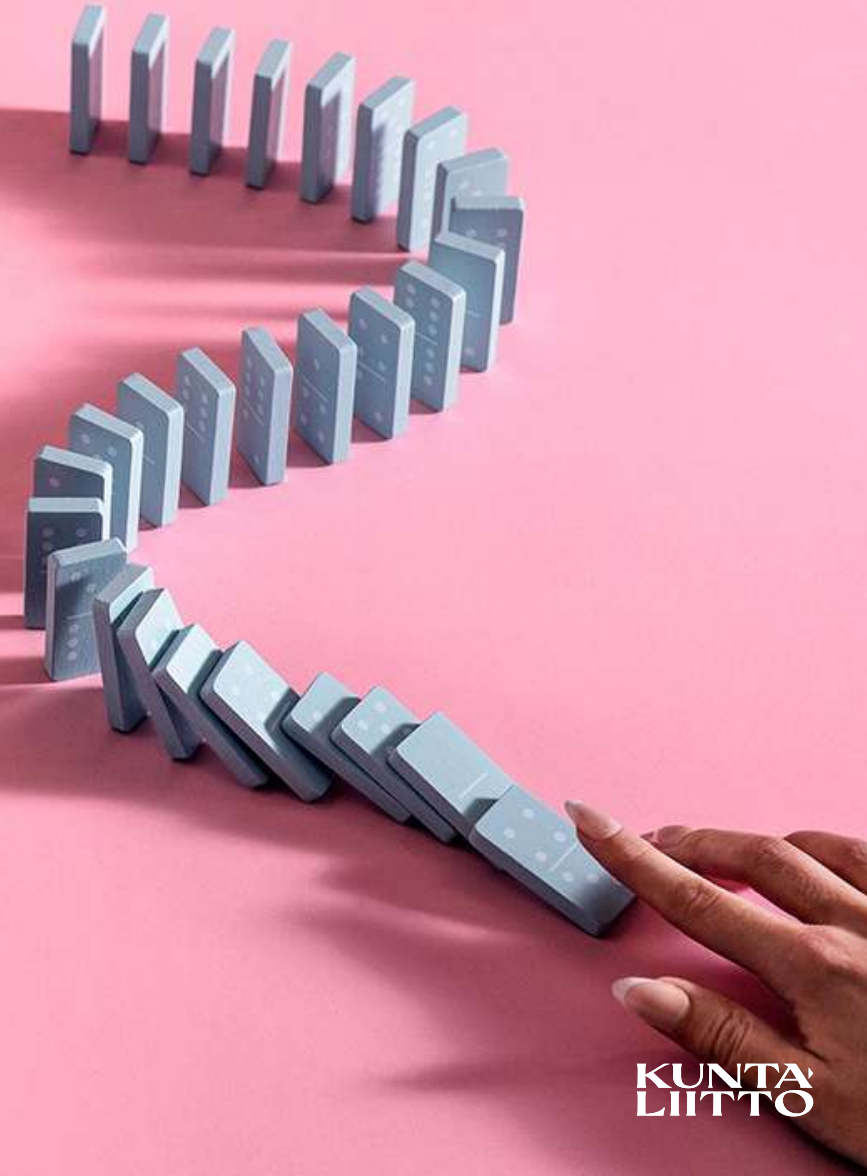
24.8.16.04 - Päivitetty 25.8.10.32

MAKSUTON

Taloustorstai EXTRA
24.9.2026 klo 14:30-16

Talousarviovalmistelun niksilaari

Ota haltuun parhaat vinkit talousarvion valmisteluun Kuntaliiton Olli Riikosen johdolla. Sopii sekä aloittelijoille uuden oppimiseksi että kokeneemmille kuntatalousammattilaisille opitun kertaamiseen.

Katse koko konsernin talouteen!

Omistukset, omistajaohjaus, takaukset,
vakuudet, velanotto, vastuut...

Sote-uudistuksen myötä vuodesta 2023 alkaen kunnan tytäryhteisöjen suhteellinen painoarvo on kasvanut

Koko kuntakonsernin ohjaus on tärkeää!

Kiinteistö- ja asunto-
osakeyhtiöt

n. 1 400 yhtiötä

Energiayhtiöt

n. 300 yhtiötä

”Verorahoitteinen konserni”

Elinkeino- ja kehitysyhtiöt

n. 100 yhtiötä

Kulttuuri, liikunta ja
vapaa-aika

n. 110 yhtiötä

Hallinto- ja
tukipalveluyhtiöt

n. 70 yhtiötä

Muut yhtiöt

n. 300 yhtiötä

Vesi- ja jäteyhtiöt

n. 150 yhtiötä

Ammattikorkeakoulut ja
muut koulutusyhtiöt

n. 70 yhtiötä

Toimitilat

Julkinen liikenne

Kuopion kaupungin vuoden 2026 tilinpäätöksen nuste 7,3 miljoonaa ylijäämäinen – “Vaikea suhdannetilanne saadaan selätettyä”

14.08.2026

Päätöksenteko

Talous

Uutiset

Kuuntele

Kuopion kaupungin toinen osavuosiskatso on parhaillaan valmistelussa ja käsitellään kaupunginhallituksessa 31.8.2026. Kaikkien kuntien tapaan Kuopio on antanut Valtiokonttorille euromääräisen tilinpäätöksen nusteen kuluvalta vuodelta. Vuoden 2026 tilinpäätöksen arvioidaan olevan 7,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Ylijäämalukuun sisältyy vuoden alussa toteutettujen niin sanottujen sote-kiinteistöjen omistusjärjestelyjen tuoma 9,0 miljoonan euron satunnainen myyntivoitto. Kun tilinpäätöksen nuste muutetaan vertailukelpoiseksi alkuperäiseen talousarvioon (-2,5 miljoonaa euroa alijäämä) nähdään, se on - 1,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, mikä merkitsee pientä parannusta. Yleisen taloustilanteen käänne parempaan antaa toivoa, että loppuvuonna tämä näkyy jo kuntataloudessakin ja tilinpäätöksessä voidaan kertoa jopa ennustetta paremmasta kaupungin talouden toteumasta.

Tiedotteet Julkaistu: 24.8.2026

Kangasala kiinnostaa datakeskustoimijoita

Kangasalaan kohdistuu tällä hetkellä kiinnostusta datakeskustoimijoiden suunnalta, ja erilaisia hankkeita selvitetään aktiivisesti. Kangasalan kaupunki suhtautuu hankkeisiin myönteisesti ja näkee ne mahdollisuutena vahvistaa kaupungin elinvoimaa, investointeja ja tulevaisuuden kilpailukykyä.

KARJALAINEN

Joensuun seudulle kaavoitetaan taas uutta palkkaa datakeskukselle – “Varaudumme tulevaisuuteen”

Kuntaliiton ja UPM-Kymmene ovat valmistaneet sopimuksen uuden yritysrauman kaavoittamisesta Lahden erikseen tiloitusta läheisyydestä.

Jari Leinonen
Kuntaliiton johtaja

Kuntaliiton kanta on ryhtynyt valmistamaan toisen uuden yritysrauman kaavoittamisesta Lahden erikseen tiloitusta läheisyydestä.

SATAKUNNAN KANSA
Länsi-Suomi

KYSELY: Joudutko katsastelemaan veden kanssa tai tuliko kaivos pohja vastaan? – Haemme

MAINOS: Tilaa Satakunnan Kansaa Länsi-Suomi 1€/kk

Satakunta | Datakeskukset

Buumi jatkuu – Nyt datakeskukselle aletaan kaavoittaa tonttia Euran Paneliaan

Gridnode oy on tehnyt Euran kunnalle aloitteen datakeskustontin kaavoittamiseksi Paneliaan.

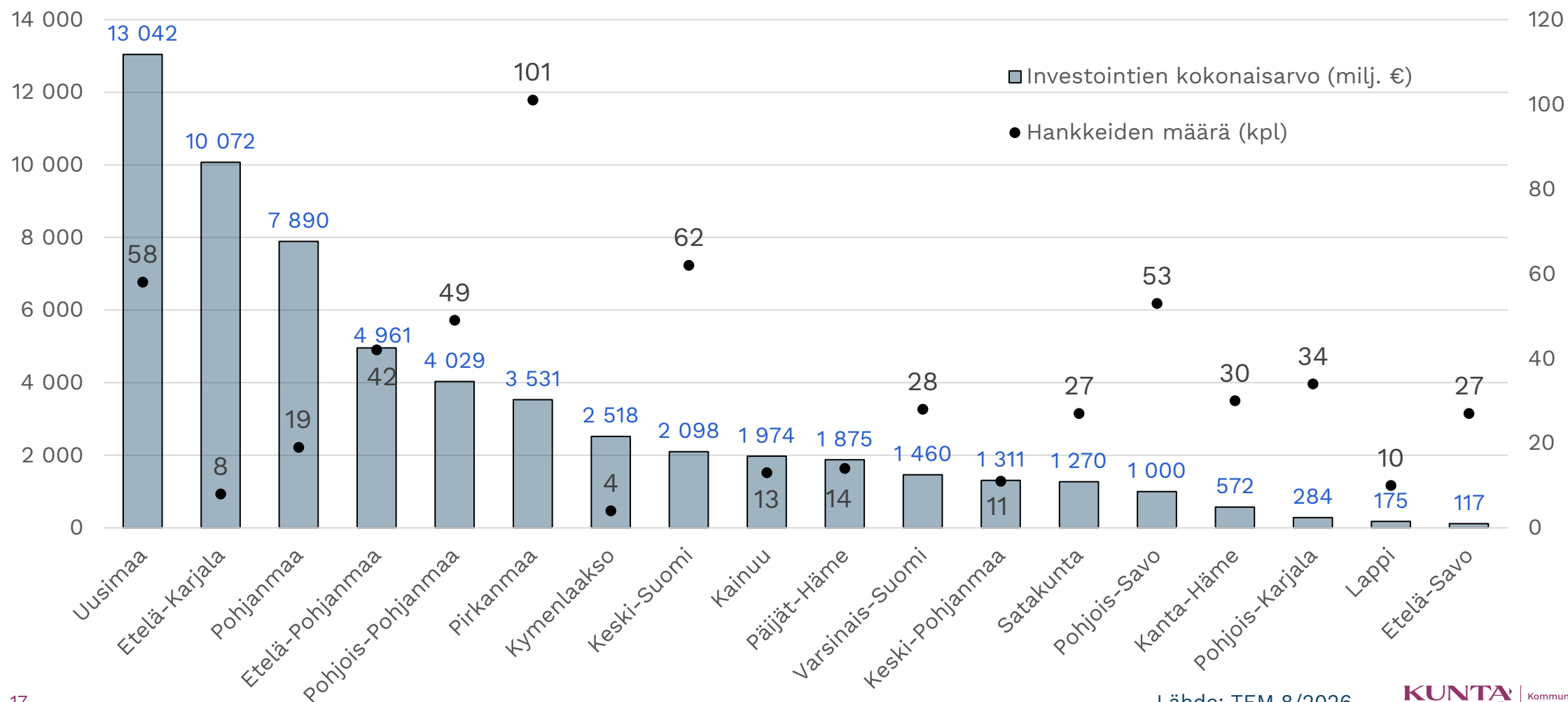
Jaa Tallenna (5)

Datakeskus suunnitellaan Euran Paneliaan, Rauma-Kokemäki-järjestelmän vieraan.

Kommun-
förbundet

Investointien alueellinen tilannekuva, TEM 8/2026:

Investointipäätöksen saaneita hankkeita (590 kpl) meneillään yhteensä 58 miljardin euron arvosta

Tilastopäivitykset haltuun!

Kuntien ajantasaiset taloustiedot

Kuntatalouden tilastot

Kuuntele

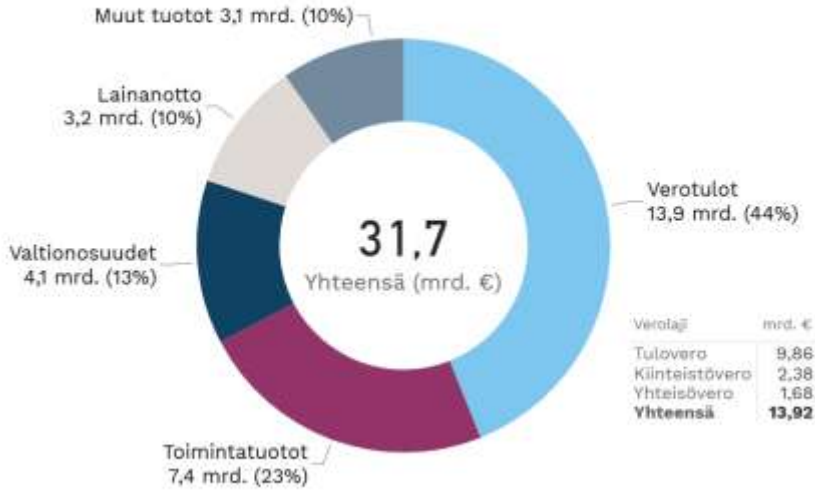
Tältä sivulta löydät viimeisimmät kuntatalouden tilastot teemoittain koko maan tasolla ja kunnittain. Julkaisemme poimintoja tilastoaineistoista, kuntatalouden analyysejä sekä ennusteita.

Kuntaliiton kuntatalouden tilastot eivät esitä vain raportoituja aineistoja, vaan tietotuotteita, joissa keskeisimmät taloutta kuvaavat tiedot tuodaan esille helposti lähestyttävässä ja valmiiksi jalostetussa muodossa. Tutkihallinto.fi-palveluun verrattuna Kuntaliiton tuottamat tilastot kuvaavat kuntatalouden ilmiöitä pidemmälle jalostettujen visualisointien ja analyysien siivittämänä.

Kuntien ja kuntayhtymien tulot vuonna 2025, mrd. €

Tulos- ja rahoituslaskelman mukaiset ulkoiset kokonaistulot miljardoissa euroissa.

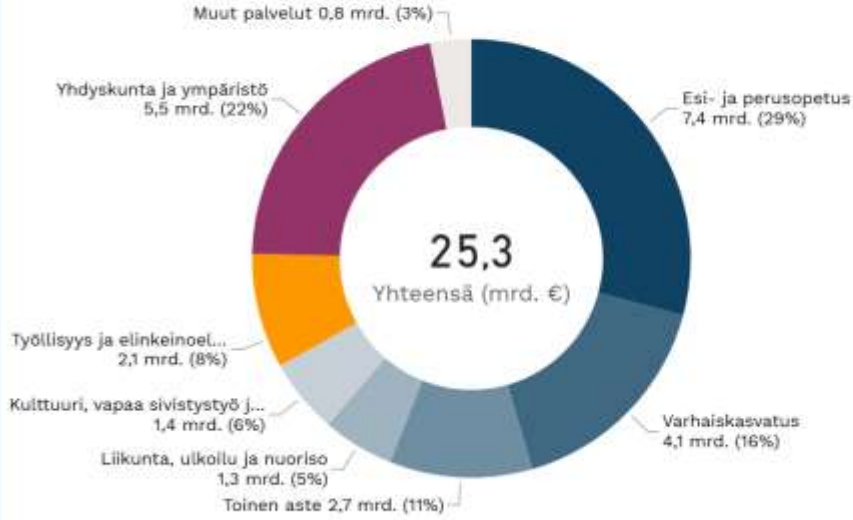
Kuntien ja kuntayhtymien väliset erät on vähennetty myyntituotoista.

Käyttökulut palveluittain 2025 - Manner-Suomi yht.

Käyttökulut sisältävä toimintakulujen lisäksi poistot ja arvonalentumiset sekä palveluille kohdennetut vyörytykset ja sisäiset erät.

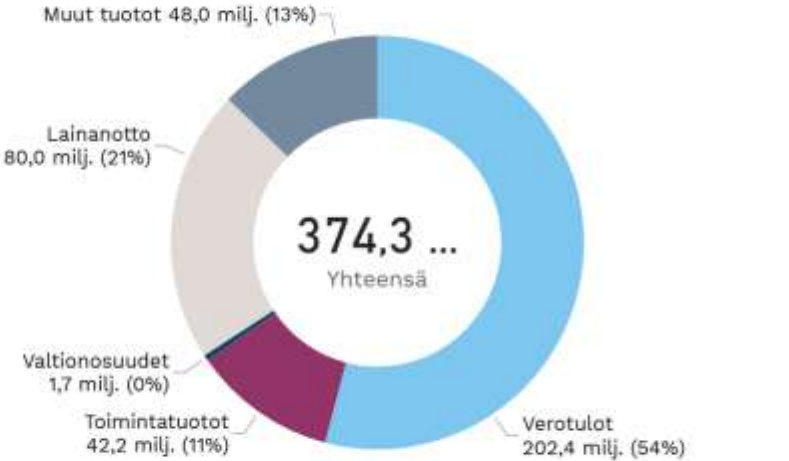
Luvuista on vähennetty kuntien ja kuntayhtymien väliset erät.

Kunnan tai kuntayhtymät tulot vuonna 2025, mrd. €

Tulos- ja rahoituslaskelman mukaiset ulkoiset kokonaistulot miljardoissa euroissa.

Kuntien ja kuntayhtymien väliset erät on vähennetty myyntituotoista.

Käyttökulut palveluittain 2025 - kunta

Käyttökulut toteuman mukaan.

Käyttökulut kuvaavat tehtävien volyymia eivätkä ota kantaa siihen millä toiminta rahoitetaan. Kulussa on mukana myös mm. asiakasmaksutuloilla rahoitettu toiminta.

Käyttökulut sisältävä toimintakulujen lisäksi poistot ja arvonalentumiset sekä palveluille kohdennetut vyörytykset ja sisäiset erät.

Työttömyysturvan kuntaosuuden vuosikertymä (kumulatiivinen)

Muuta ajankohtaista

MAKSUTON

Taloustorstai EXTRA

15.10.2026 klo 14:30-16

OKM:n valtionosuuksien ennustaminen

Ota haltuun valtionosuusjärjestelmän toisen osan, OKM:n valtionosuuden ennustaminen Kuntaliiton Olli Riikosen johdolla.

<https://link.webpolsurveys.com/S/0850F7BC19691EF6>

Kuntien talousasiantuntijat digitalisaation, tekoälyn ja organisaatiomuutosten aikakaudella

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hyvä kuntatalouden parissa työskentelevä asiantuntija

Pyydän Sinua osallistumaan Jyväskylän yliopiston Kauppakorkeakoulun tutkimukseen, jossa tarkastellaan kuntien talousasiantuntijoiden työn muutosta, ammatillista roolia sekä digitalisaation, tekoälyn ja organisaatiomuutosten vaikutuksia kuntatalouden asiantuntijatyöhön.

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa uutta tietoa siitä, miten kuntien talousasiantuntijoiden rooli on muuttumassa digitalisaation, tekoälyn ja kuntakentän rakennemuutosten myötä. Tulokset tarjoavat ajankohtaista tietoa kuntien taloushallinnon kehittämisen tueksi ja täydentävät tutkimustietoa kuntatalouden asiantuntijatyön muutoksesta. Kysely on suunnattu kuntien talouden suunnittelun, seurannan, raportoinnin, analysoinnin ja päätöksenteon ja sen tuen tehtävissä työskenteleville henkilöille tehtävänimikkeestä riippumatta. Kyselyyn vastaaminen vie noin 15 minuuttia. Vastaukset käsitellään täysin luottamuksellisesti ja raportoidaan siten, ettei yksittäisiä vastaajia tai kuntia voida tunnistaa. Vastausaineistoa käytetään ainoastaan tutkimustarkoituksiin.

[Tutkimustiedote](#) ja [tietosuojaseloste](#)

Kysely ei sisällä suorien tunnistetietojen keräämistä, mutta vaatii alla olevan suostumuksen osallistumiseen.

Vastaathan kyselyyn viimeistään pe 25.9.2026.

2027

21.9.

2028→

**Virkapuheenvuorot
julkaistaan syksyllä**

Virkapuheenvuoro valmistuu lokakuussa.

Yksityiskohtaisempiin ratkaisuvaihtoehtoihin paneutuva meno- ja rakennekartoitus sekä verokartoitus julkaistaan myöhemmin lokakuun aikana.

VM / lokakuu

OKM / joulukuu

The background is an abstract composition of paint splatters and textures. The top right is a solid yellow area. The bottom left features a diagonal band of blue and red splatters. The rest of the image is a mix of yellow and white with scattered blue and yellow spots.

KUNTA LIITTO

Pääekonomistin katsaus

3.9.2026

Taloustorstai

@MinnaPunakallio.bsky.social

Me kaikki olemme vastuussa yhteisestä turvallisuudestamme

- Kuuntelemme toisiamme ja annamme kaikille mahdollisuuden osallistua keskusteluun.
- Noudatamme järjestäjien ohjeita puheenvuoroista ja niiden pyytämisestä.
- Puhumme kunnioittavasti kaikista ihmisistä ja ihmisryhmistä.
- Annamme jokaisen puhua omasta puolestaan emmekä tee oletuksia toisistamme.
- Kohdistamme mahdollisen rakentavan kritiikin asiaan, ei henkilöön eikä organisaatioon.
- Emme liity kokouksiin kolmannen osapuolen työkaluilla emmekä kerää tietoja kokoukseen osallistujista.
- Emme käytä kokouksissa tekoälytyökaluja, tekoälyagentteja tai botteja siitä erikseen sopimatta.

Jos emme onnistuneet, lue toimintaohjeet:

www.kuntaliitto.fi/turvallinentila

Vastaathan Kuntaliiton syksyn Talousbarometriin!

Dedis maanantaina 7.9.2026

Lisää vastauksia kaivataan erityisesti:

Kanta-Häme

Kymenlaakso

Kainuu

Pohjois-Karjala

Kuntaliiton Talousbarometrin syksyn 2026 kysymykset

- *Kunnan talouden tila tällä hetkellä*
- *Kunnan talouden tila 12 kuukauden kuluttua*
- *Sopeutustoimien tarve*
- *Arvio reaalisesta kunnallisveroprosentin nousupaineesta vuodelle 2027*
- *Kunnan taloudellinen liikkumavara seuraavan 10 vuoden ajanjaksolla*

Talousbarometri
julkaistaan
MA 14.9.2026

Uutta tietoa työnantajan sosiaalivakuutusmaksuista

Työllisyysrahaston esitys STM:lle: Työttömyysvakuutusmaksu laskee vuonna 2027

- Työnantajan ja työntekijän työttömyysvakuutusmaksujen yhteismäärää esitetään pienennettäväksi 0,3 prosenttiyksiköllä vuodelle 2027
 - Taustalla ansiopäivärahasaajien määrän lasku ja yleistuen saajien määrän nousu
- Työnantajan alempi maksu olisi 0,26 prosenttia palkkasummasta
- Työnantajan ylempi maksu olisi 1,04 prosenttia palkkasummasta
- Eduskunta vahvistaa lopulliset työttömyysvakuutusmaksut syksyllä

27.8.2026 13.00

**Työllisyysrahaston
hallintoneuvosto esittää
työttömyysvakuutusmaksujen
alentamista**

Esitys on Työllisyysrahaston hallituksen
esityksen mukainen.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta, keskimäärin

MAKSU	2025	2026	2027*	2028*	2029*
Sairausvakuutusmaksu	1,87	1,91	1,87	1,83	1,82
Työttömyysvakuutusmaksu	0,80 ^{a)}	1,23 ^{b)}	1,04 ^{c)}	1,04 ^{d)}	1,04 ^{d)}
Kuntien eläkemaksu yhteensä, keskimääräinen työnantajan osuus	19,99	19,94	19,95	19,94	19,94
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta ^{e)} eläkemaksusta	16,88	17,10	17,10	17,10	17,10
Kuntien tasausmaksu, euromääräinen ^{f)} , (euromäärä suhteutettu kuntien palkkasummaan)	3,11	2,84	2,85	2,84	2,84
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu, keskimääräinen työnantajan osuus	16,53	17,23	17,23	17,24	17,24
Muut erät (keskimäärin)	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
KUNTIEN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	23,22	23,67	23,45	23,4	23,4
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	0,0	+0,45	-0,2	0	0
Kevassa vakuutetujen keskimääräinen eläkemaksu	7,53	7,30	7,30	7,3	7,3

- a. 0,20 % palkkasumman 2 455 500 euroon asti
- b. 0,31 % palkkasumman 2 509 500 euroon asti
- c. 0,26 % palkkasumman noin 2,6 miljoonaan euroon asti
- d. Palkkasummarajan ylittävältä osalta
- e. Palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu, joka sisältää sekä työnantajan että työntekijän eläkemaksun.
- f. Kunnilta ja hyvinvointialueilta perittävä tasausmaksu säädettiin vuonna 2023. Kuntien osuus tasausmaksulla kerättävästä euromäärästä on 48,7 %. Taulukossa kuntien osuus tasausmaksusta on suhteutettu **kuntien** palkkasummaan. **Työnantajakohtainen maksu** löytyy **Kevan** verkkopalvelusta.

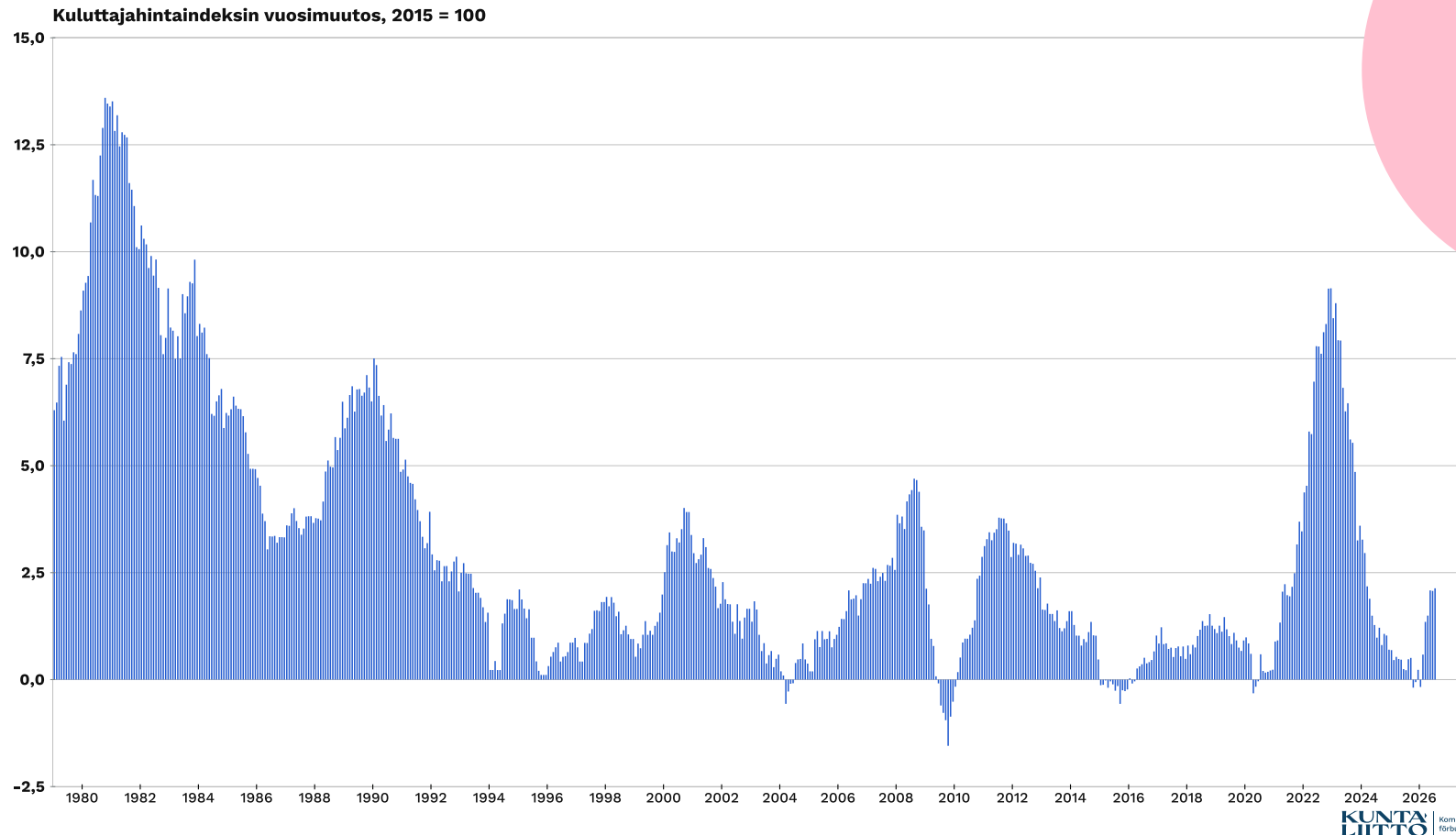
* ennuste

**Yhteenveto muista
kuntaennusteista
löytyy Kuntaliiton
Pääekonomistin
palstalta**

Nostoja talouskehityksestä

Kokonaisinflaatio on yhä matalalla Hormuzinsalmen sulusta huolimatta

**Reaalin
ansiotaso
vuonna 2026
+1,5 %**

Suomen talouden tilannekuva muuttui kesällä vain muutamassa viikossa

Tarkentuneet bkt-luvut puhuttavat – ennakoitua vahvemman kasvun taustalla useita syitä

Blogi

24.6.2026
Tapio Kuusisto

yle Etusivu Venäjän hyökkäys Iranin sota Sanapyramidi Missä päin?

Valtioneuvosto

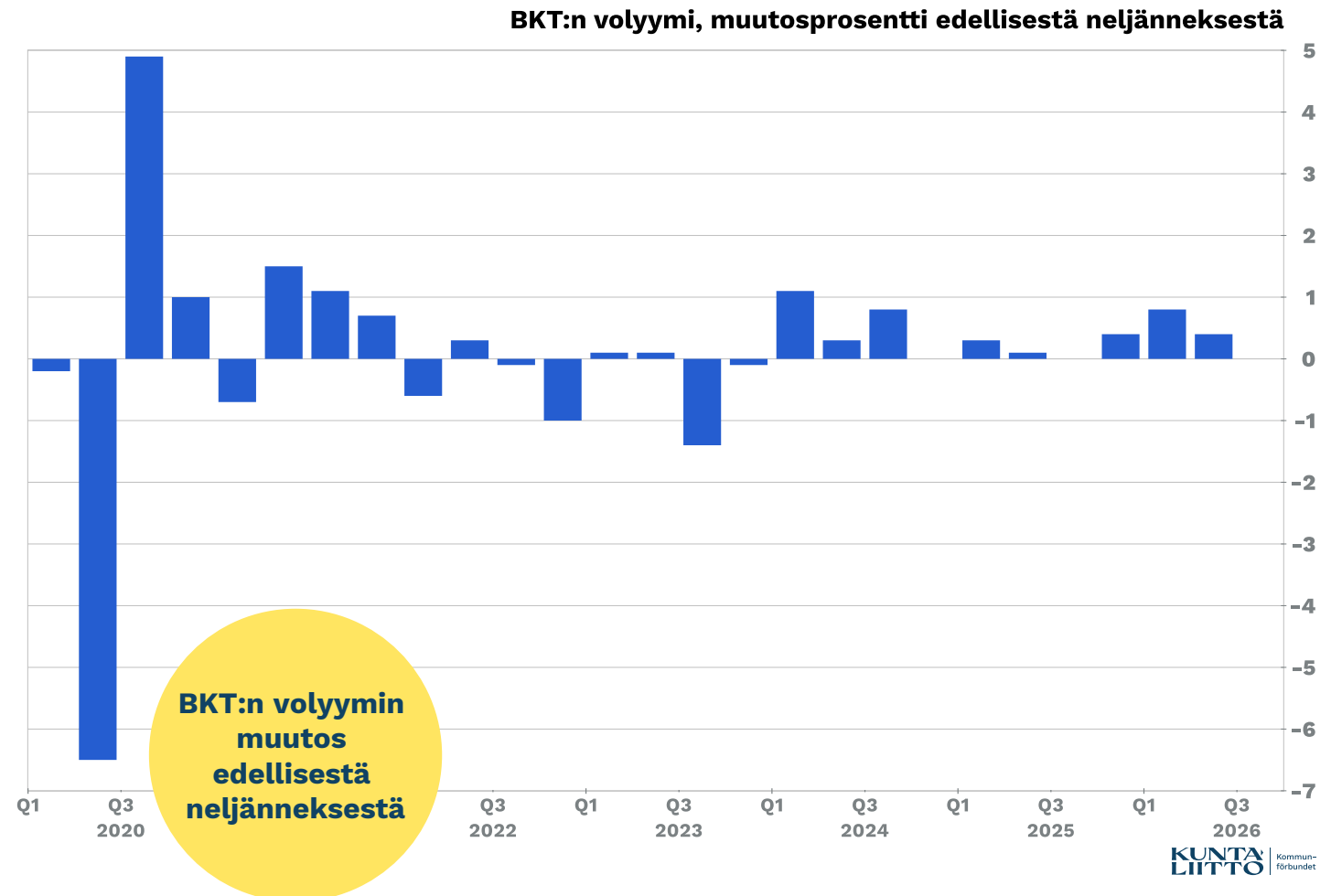
OECD-tilastot julki: Suomessa alkuvuoden toiseksi paras talouskasvu ja surkein työttömyys maaliskuussa

Bruttokansantuotteen (BKT) kasvu oli Suomessa kuluven vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 0,9 prosenttia.

- Ensin alkuvuoden vahvat kasvuluvut löivät ekonomistit ällikällä. Jos ne jäävät tulevilla tarkistuskierroksilla voimaan, vuoden 2026 kasvuennusteisiin voi kohdistua merkittävääkin nostopainetta.
- Myös talouden historiatietojen tarkentumisilla (+1,3 %) on oma vaikutuksensa tulevaisuuden kehitysnäkymiin. BKT:n lähtötaso kuluvalle vuodelle on selvästi vahvempi ja nousukulmakin hieman arvioitua jyrkempi.

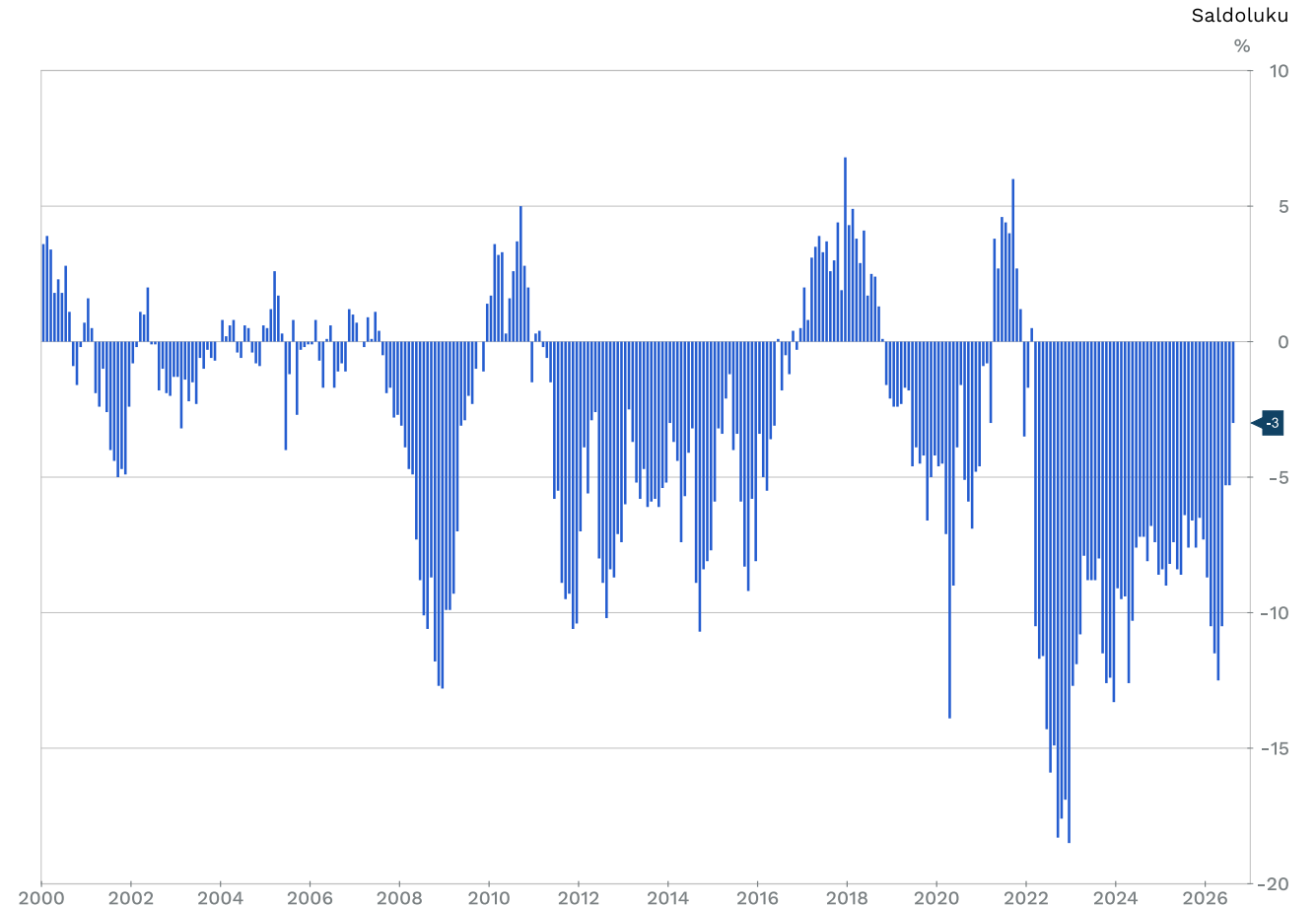
Neljännesvuositiedot: Bruttokansantuotteen kasvu kiihtyi vuosien 2025 ja 2026 vaihteessa

- BKT:n kasvu nopeutui vuoden 2025 viimeisellä ja vuoden 2026 alussa
- Vientikysyntä on ollut vahvaa jo parin vuoden ajan, mutta kulutus ja investoinnit ovat jarruttaneet kasvua
- Vuoden 2026 alussa BKT:n volyymin kasvu kiihtyi **+0,8 %**.
 - Investoinnit koneisiin, laitteisiin ja asejärjestelmiin: +30 %
 - tavaroiden ja palvelujen vienti: +2,3 %
 - yksityinen kulutus: +1,1 %
- Vuoden 2026 2. neljänneksellä BKT:n kasvu +0,4 %
 - Tavaroiden ja palvelujen vienti +5,7 %
 - Yksityinen kulutus +0,1 %
 - Investoinnit koneisiin, laitteisiin ja asejärjestelmiin: -29 %

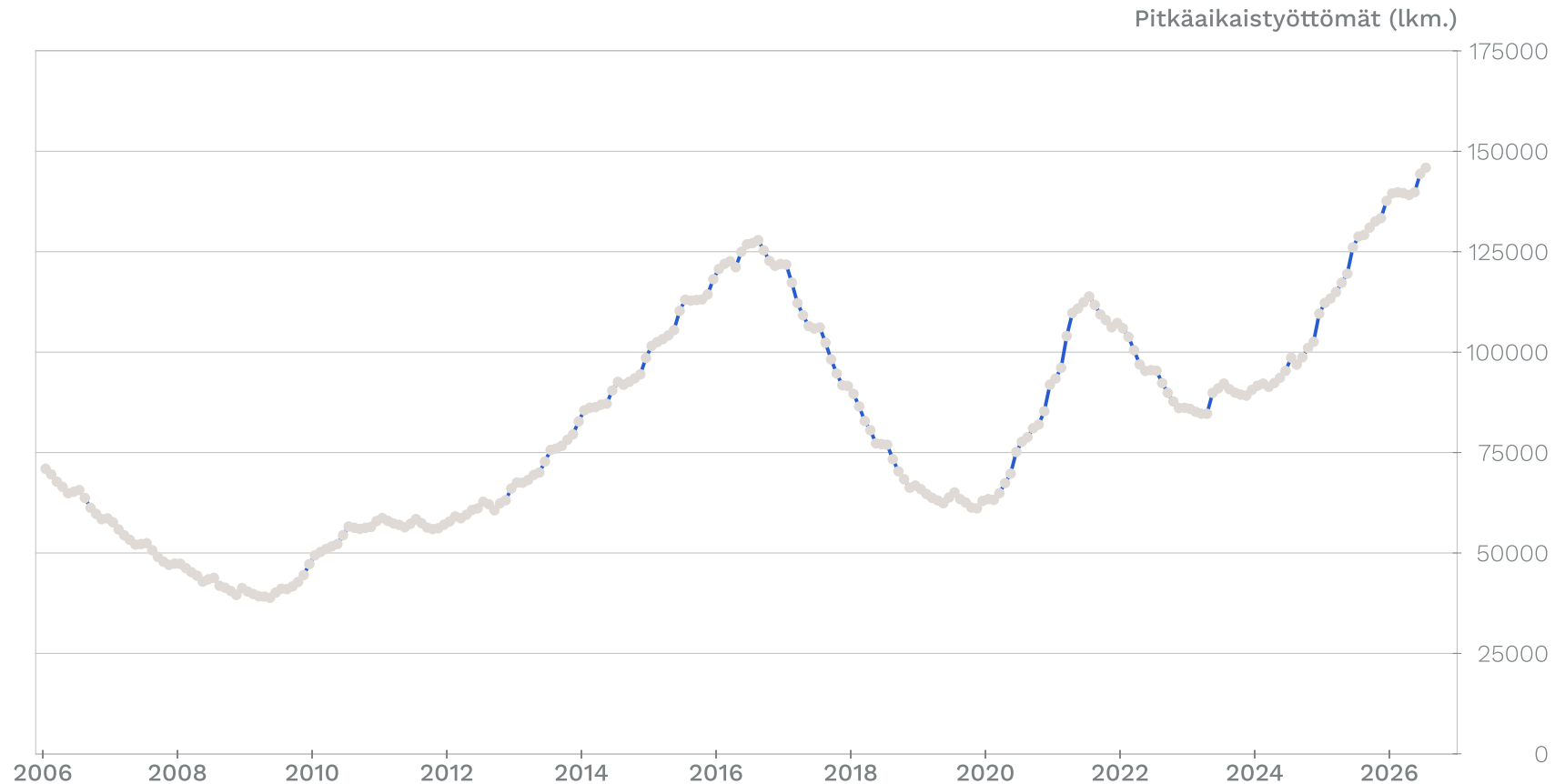

Kuluttajien luottamus kohentunut pohjamudista – elokuu 2026

- Kuluttajien luottamusindikaattori vahvistui elokuussa 2026 hieman edellisen kuukauden tasolta. Arviot ovat vahvistuneet selvästi vuoden takaisesta tilanteesta.
- Arviot oman talouden nykytilasta vahvistuivat, mutta jäivät yhä vaisuiksi. Myös työttömyyden uhka omalla kohdalla koetaan suurena.
- Odotukset sekä omasta että Suomen taloudesta olivat elokuussa pitkän aikavälin keskimääräisellä tasollaan.

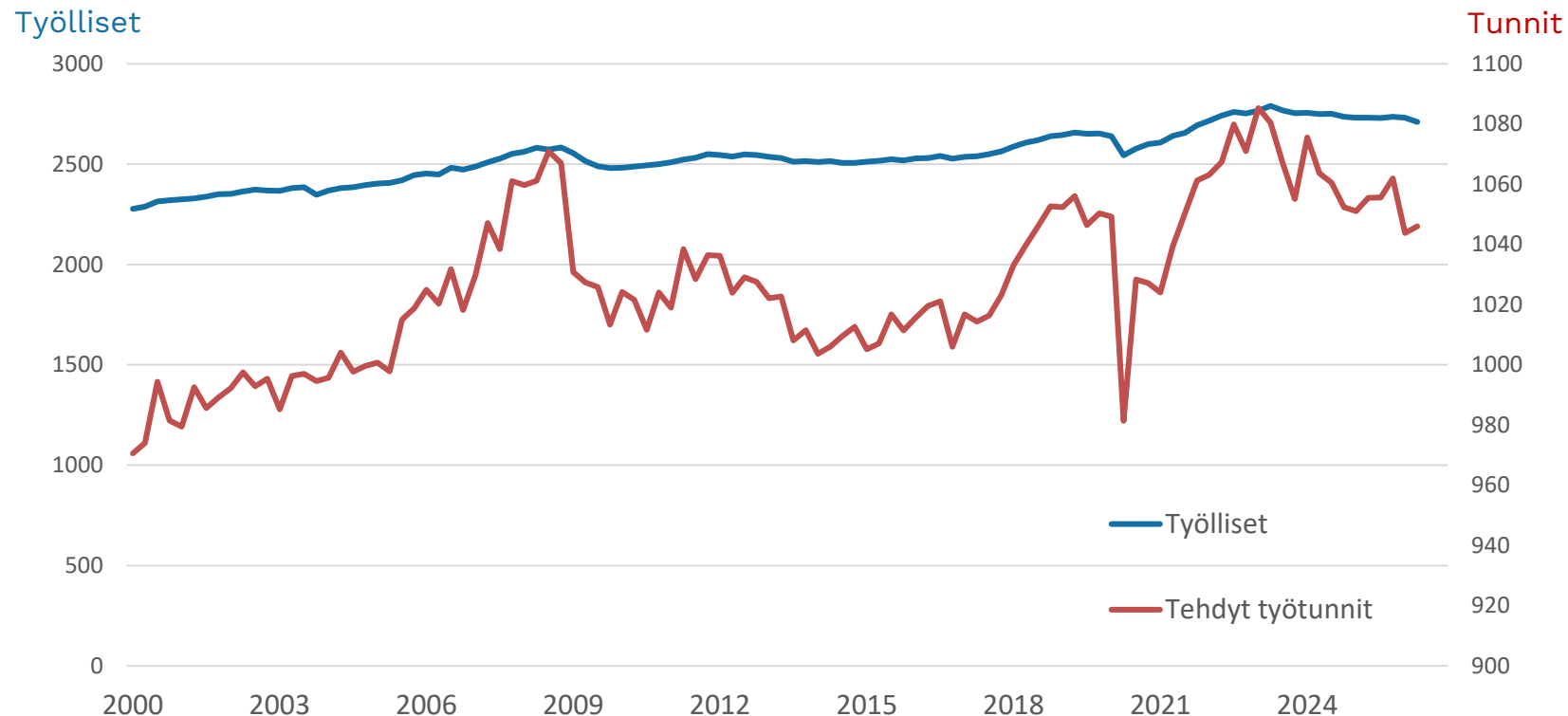
Pitkäaikaistyöttömiä 146 000 henkeä heinäkuussa 2026

Heinäkuu 2026:
Pitkäaikais-
työttömyyden
kasvu yhä
voimakasta

Työlliset ja tehdyt työtunnit

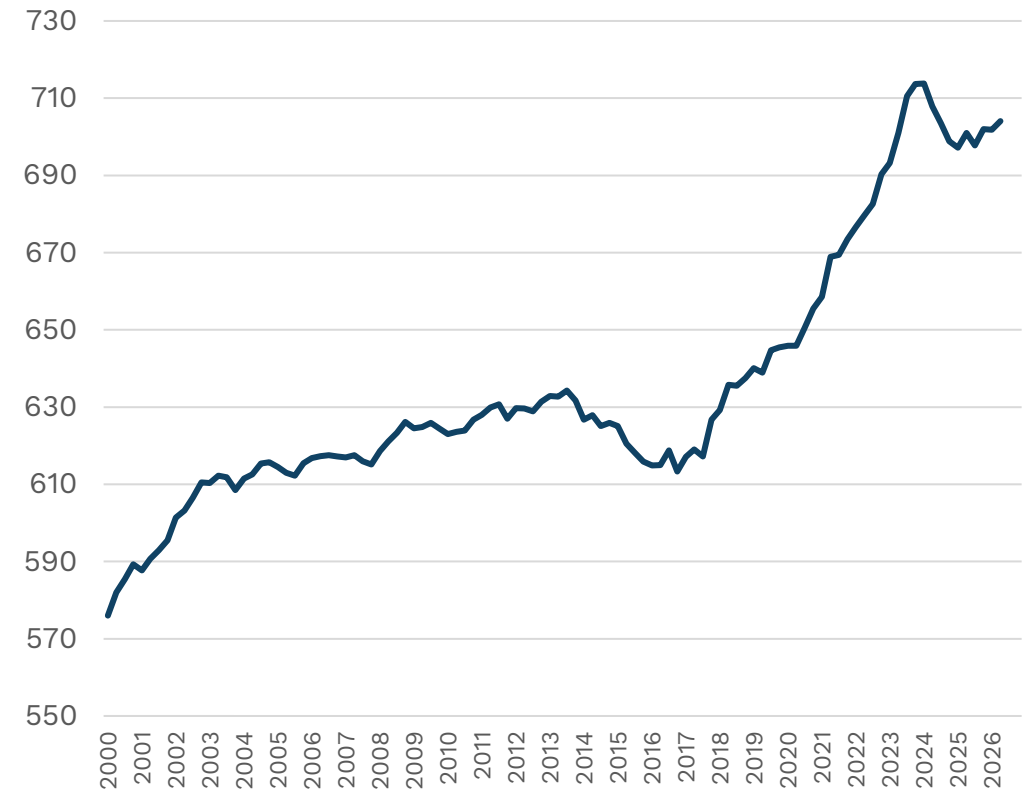
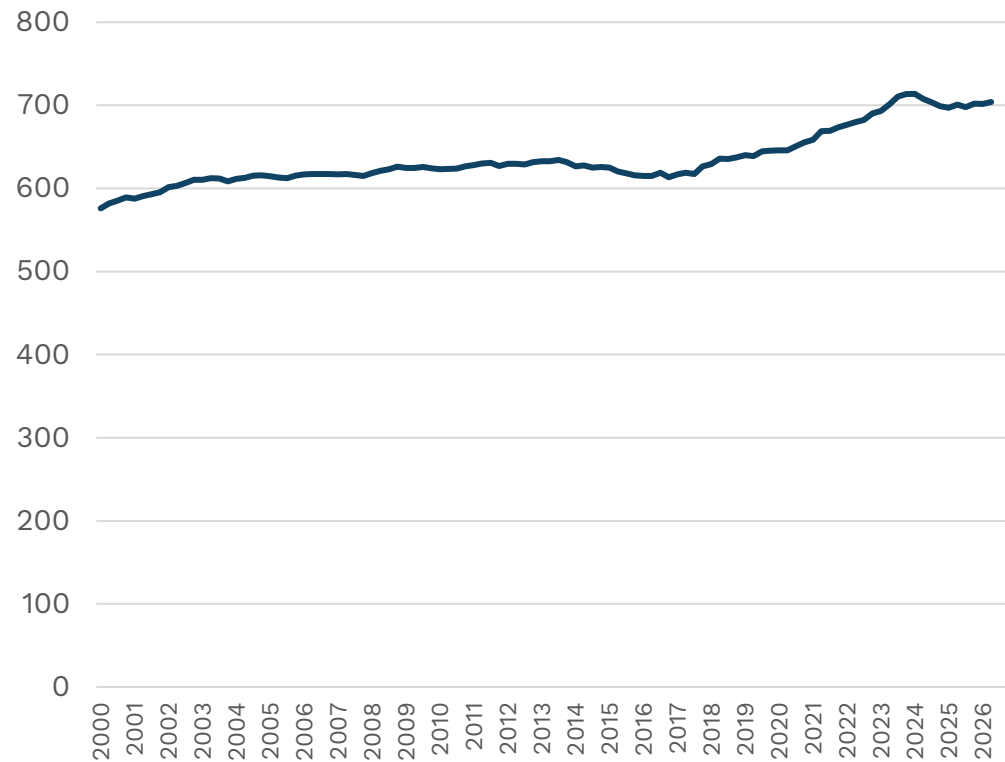
tuhatta henkeä, 1 000 000 tuntia, kausitasoitettu ja työpäiväkorjattu sarja

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden neljännesvuositilinpito 2.9.2026

Julkisen sektorin työllisten määrän lasku on pysähtynyt

(valtio, kunnat, hyvinvointialueet, sosiaaliturvarahastot)

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2026

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Nordea	syyskuu	1,7	10,4	3,1	1,9
OP	elokuu	2,0	10,3	3,5	1,8
Aktia	elokuu	2,1	10,2	..	2,0
VM	kesäkuu	0,8	10,4	3,6	2,0
Suomen Pankki	kesäkuu	0,7	10,4	3,5	1,9
Akava Works	kesäkuu	1,2	10,4	3,0	1,8
Kuntarahoitus	kesäkuu	1,1	10,2	..	2,2
OECD	kesäkuu	0,8	10,5	..	..
Danske Bank	kesäkuu	1,1	10,5	3,6	1,9
Euroopan komissio	toukokuu	0,8	10,1	..	..
Labore	huhtikuu	0,9	9,7	3,2	1,9
ETLA	maaliskuu	1,0	9,4	3,3	1,8
PTT	maaliskuu	0,5	9,9	3,3	1,8

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2027

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Nordea	syyskuu	2,0	9,0	2,5	1,9
OP	elokuu	2,0	9,4	3,0	2,3
Aktia	elokuu	1,8	9,7	..	1,9
VM	kesäkuu	1,6	10,1	3,2	1,9
Suomen Pankki	kesäkuu	1,2	9,9	3,3	1,8
Akava Works	kesäkuu	1,3	9,8	3,0	1,9
Kuntarahoitus	kesäkuu	1,3	9,6	..	2,1
OECD	kesäkuu	1,2	10,5	..	..
Danske Bank	kesäkuu	0,8	10,1	3,3	1,8
Euroopan komissio	toukokuu	1,4	9,8	..	..
Labore	huhtikuu	1,2	9,7	3,5	2,4
ETLA	maaliskuu	1,5	9,0	2,9	1,5
PTT	maaliskuu	0,8	9,4	2,6	1,8

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2028

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Nordea	syyskuu	2,0	8,0	2,4	1,6
OP	elokuu	1,3	9,1	3,2	2,0
Aktia	elokuu	1,5	9,1	..	1,8
VM	kesäkuu	1,7	9,7	3,4	2,0
Suomen Pankki	kesäkuu	1,4	9,0	2,6	1,8
Kuntarahoitus	kesäkuu	2,0	8,7	..	1,9
Labore	huhtikuu	1,5	9,6	3,8	2,2
ETLA	maaliskuu	1,6	8,7	2,7	2,0

Budjettiriihitiedote julkaistiin 1.9.2029

**Materiaalia
budjetista
Pääekonomistin
palstalla**

Kiinteistövero- uudistus kuopattiin

Kuntien valtionosuuteen kohdistuvat leikkaukset vuosina 2024-2027

VM mom. 28.90.30 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

	2024	2025	2026	2027
Indeksijarrun suuruus (%-yks.)	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-2,8 %-yks.
Indeksijarru (=leikkaus)	-24	-25	-31	-93
Indeksijarru koko hallituskaudella	-24	-49	-80	-173
Valtionosuusleikkaus tekemättä jääneen norminpurun varjolla		-23	-23	-22
Suora valtionosuusleikkaus			-75	-75
Yhteensä	-24	-48	-129	-190

Valtionosuuspohjan mukaisesti leikkauksista **esi- ja perusopetukseen** kohdistuu laskennallisesti noin 55 %, **varhaiskasvatukseen** noin 35 %, **TE-tehtäviin** noin 5 % ja loput noin 5 % **kirjastoihin ja kulttuuripalveluihin**.

Valtion toimenpiteet eivät vahvista kuntataloutta 2026-2027

Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108	108	108
Valtionosuuksien indeksileikkaukset yhteensä	-49	-80	-173
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	277	277	277
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	-23	-21	-21
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	-37	-37	-37
Leikkaukset kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	-58	-58	-88
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)		-75	-75
Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä (pyöristys)	220	110	-10

Lisäksi:

Alimitoitettu kompensaatio TE-uudistuksesta, *ennuste	-210	-220*	-200*
Yhteisvaikutus kuntatalouteen, ml. TE-uudistus (pyöristys)	10	-100	-200

Hallitus: valtaosa valtion kuntapäätöksistä lisäävä kuntien tuloja ja menoja yhtä paljon

Mutta
TE-uudistus 2025:
Työttömyysturvan uudistaminen
-110 milj. euroa, palvelut
-100 milj. euroa

Lisäksi:
Kuntien toimeentulotukimenot kasvavat vuonna 2027 noin 120 milj. euroa.

**Syksyn
kuntatalousohjelma
julkaistaan MA
21.9.2026**

**Kerron kuntataloudesta
lisää
Kuntamarkkinoilla**

Kiitos.

Minna Punakallio

<https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/talous/paaekonomistin-palsta>

www.kuntaliitto.fi

Verotuloennusteet kesän jälkeen

Taloustorstai, 3.9.2026

Benjamin Strandberg, erityisasiantuntija

**Kunnallisveron ennuste muuttui
hyvin vähän kesän jälkeen, vaikka
tehtiin ”verotusteknisiä”
päivityksiä kehikkoon.**

**Yhteisövero parani selvästi
nostaen veroennusteen
kokonaistasoa kesäkuusta.**

Yle, 3.8.2026

<https://yle.fi/a/74-20239156>

Etusivu

Venäjän hyökkäys

Iranin sota

Sanapyramidi

Missä päin?

Verotus

Valtiolle kertyy veroja rapsakalla vauhdilla – verojohtaja: "Aika paljon enemmänkin tarvittaisiin"

Kolmen tärkeimmän valtion veron tuotot ovat olleet alkuvuoden reippaassa kasvussa.

Yhteisöveron kertymä vauhdissa alkuvuonna

Yhteisöjen ennakoverojen maksuunpantujen kokonaismäärien kehitys kuukausittain 1/2024-8/2026

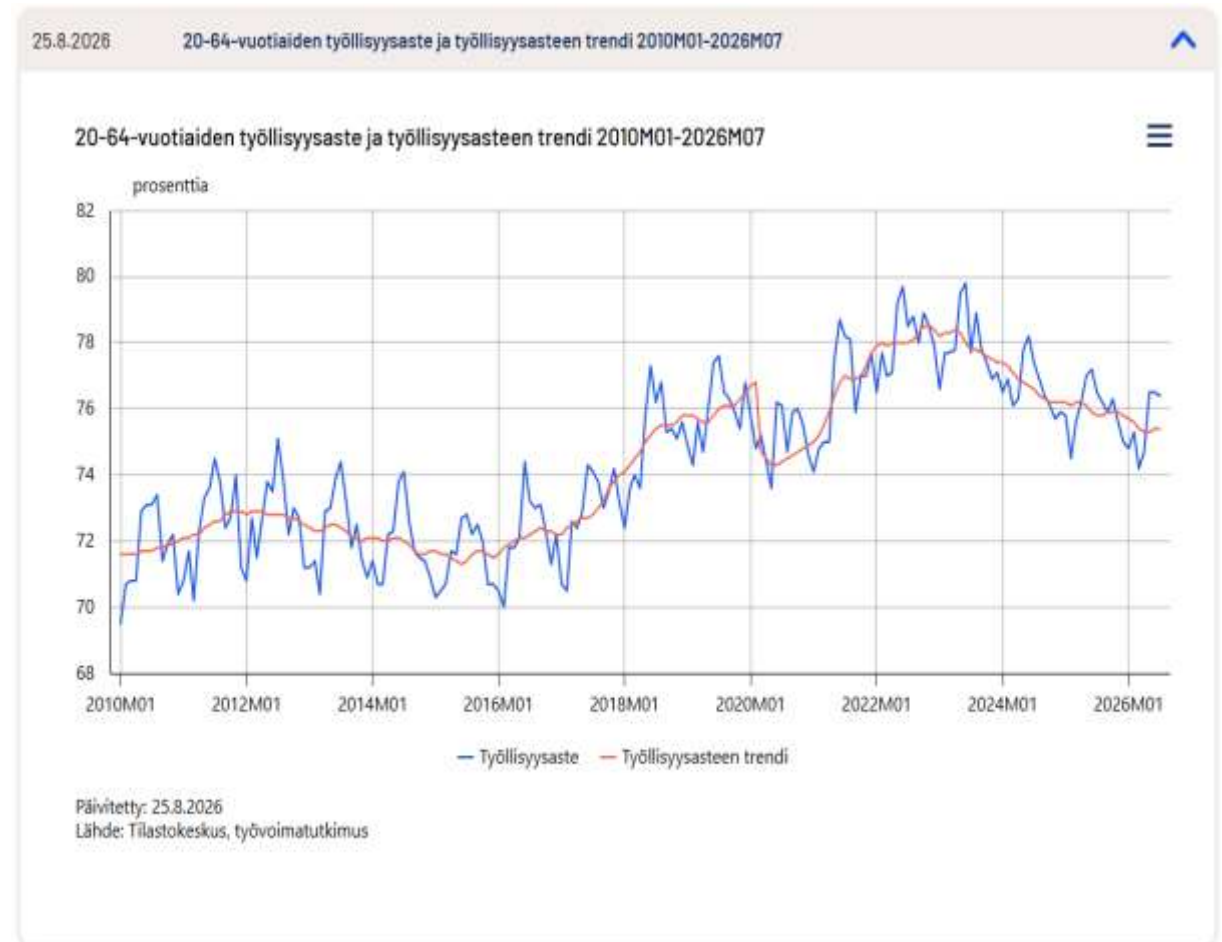
Lähde: Verohallinto, grafiikka: Eetu Pietarinen / Yle

Yhteisöveron hurjaa kasvua selittää Järvikareen mukaan suurelta osin se, että yritykset maksoivat helmikuussa edellisvuoden lisäennakkoveroja välttääkseen myöhempiä jälkiveroja.

Hänen mukaansa nyt nähty kehitys vastaa melko tarkasti ministeriön ennustetta.

Tuloverokertymän parin prosentin kasvua selittää käytännössä palkkojen nousu. Merkittävämpää kasvua voidaan odottaa vasta, kun talouskasvu alkaa parantaa työllisyyttä. Siihen voi kulua monia kuukausia.

Keha-keskuksen ja Tilastokeskuksen tilastot tukevat väittämää työllisyydestä

Kuluvan vuoden kertymäennuste yhteensä paranee kesäkuusta

- **Kunnallisveron kertymään ennustetaan pieni heikennys**
 - Muutokset hyvin maltillisia, kun huomioidaan uudet arviot loppuvuoden jako-osuusoikaisuista (verovuodet 2025 ja 2026).
 - Arvioitu maksettava kunnallisvero 2026 ei muutu. Kalenterivuoden 2026 kokonaiskertymät pienenevät hieman, johtuen valmistuvan verotuksen 2025 arvioiduista muuttuneesta kertymärytmistä.
- **Yhteisöveron kertymään ennustetaan noin 10 miljoonan nousua**
 - Kuluvan vuoden ennakkoverot ovat kehittyneet odotettua paremmin. Ilman vanhojen verovuosien negatiivisia oikaisuja kasvua olisi 30-40 miljoonaa euroa.
 - Kunnille maksettavat yhteisöverot verovuonna 2026 arviolta noin **60** milj. euroa paremmat.

Veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille

Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus ja työtulovähennyksen kasvattaminen pääasialliset veroperustemuutokset.

Nettona noin **-80** milj. € joka korvataan valtionosuusmaksatusten yhteydessä.

Yhteisöverokanta laskee 20 % → 18 % vuonna 2027.

Tämä alentaa yhteisöveron tuottoa yhteensä noin -830 milj. €, josta kuntaryhmän osuus on noin **-190** milj. €.

Kompensoidaan yhteisöveron kuntaosuudessa.

Myös rahapeliuudistus sekä korkovähennysrajoituksen infrastruktuuripoikkeus vähentää yhteisöveron tuottoa.

Eläkesäästämisen verotuen poisto vastaavasti nostaa yhteisöveron tuottoa.

Kunnallisveron ennuste 28.8.2025

- Ensi vuodesta alkaen oletetaan että kunnallisverot kertyvät samalla rytmityksellä kun kuluvana vuonna.
 - Loppuvuoden kertymäärävion mukaan reilu 92 %:ia verovuoden 2026 arvioidusta maksettavasta kunnallisverosta kertyisi kuluvana kalenterivuonna.
 - Ensi vuoteen liittyy epävarmuutta, erityisesti liittyen työllisyyden kehitysarvioihin. Seuraavassa kehikkopäivityksessä syyskuun lopussa arviointi tarkentuu tältä osin.

Vertailuvuosi 2025 syytä ottaa kehityksessä huomioon. Negatiivinen kehitys 2024-2025 selittyi suurilla negatiivisilla oikaisuille. Tilitysten rytmihäiriötä: maksettavan kunnallisveron kehitys 2024-2025: noin **6,5 %** ja 2025-2026 noin **2,9 %**.

KUNNALLISVERON TILITYKSET				KOKO MAA , Milj.€		
TA -VUODEN ENNAKOT	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Koko maan kertymä	40 335	40 761				
Kuntaryhmän jako-osuus	25,98 %	26,38 %				
TA-vuonna tilitetään	90,11 %	90,58 %				
Arvioitu jako-osuuden oikaisu	-167	-60				
Tilitys kunnille TA-vuodelta	9 443	9 740	10 110	10 520	10 920	11 310
Muutos %	3,9	3,0	3,8	4,0	3,8	3,6
Osuus maksettavasta %	92,1	92,3	92,3	92,4	92,3	92,3
TILITYKSET ED. VUODELTA				2025	2026**	2027**
Ennakot (tammi-lokakuu)	456	770	790	820	850	880
Maksuunpanotilitys + muut	-26	-70	-80	-80	-70	-70
Tilitys kunnille ed.vuodelta	430	700	710	740	780	810
TILITYKSET VUODELTA t-2				2025	2026**	2027**
Jäännösverot + muut	55	60	70	70	70	70
				2025	2026**	2027**
Muut tilitykset	58	40	30	30	40	40
TILITYKSET YHTEENSÄ	9 987	10 540	10 920	11 360	11 810	12 230
Muutos %	-0,1	5,5	3,6	4,0	4,0	3,6

Yhteisöveron ennuste 28.8.2026

- Yhteisöveroennuste nousee selvästi kesäkuusta, mutta sisältää yhä paljon epävarmuutta.
 - Kuluvan vuosi nostaa maksettavan yhteisöveron tasoa noin 60 miljoonaa euroa per vuosille 2027-2030.
 - Kertymäärvio 2026 nousee noin 10 milj. tämän jälkeen noin 70 milj. euroa/vuosi ja on linjassa kevään Kuntatalousohjelman arvioihin.
- Yhteisöveron veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille yhteisöveron ryhmäosuuksia muuttamalla.
 - Kuntaryhmän jako-osuus nousee 2,65 % - yksiköllä verovuodelle 2027 ja on silloin 25,49 %:ia yhteisöveron tuotosta.
 - Yhteisöverokannan pienenemisen vaikutus ryhmäosuuteen on vajaa 2,5 %-yksikköä.

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO				KOKO MAA , Milj.€		
VEROVUOSI	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
VEROTETTAVA TULO	37 500	40 100	41 400	42 800	43 700	45 100
Muutos %	7,1	6,9	3,2	3,4	2,1	3,2
Yhteisöveroprosentti	20,0	20,0	18,0	18,0	18,0	18,0
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO	7 500	8 020	7 452	7 704	7 866	8 118
Kuntaryhmän osuus	0,2365	0,2284	0,2549	0,2592	0,2643	0,2651
KUNTIEN OSUUS YHT.VEROSTA	1 770	1 830	1 900	2 000	2 080	2 150
Muutos %	6,7	3,4	3,8	5,3	4,0	3,4
Kuntien osuus manner-Suomessa	1 760	1 820	1 890	1 990	2 070	2 140
Kuntien osuus Ahvenanmaalla	10	10	10	10	10	10
YHTEISÖVERON TILITYKSET						
TILIVUOSI	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Verovuodelta 2020	-1	-20	0	0	0	0
Verovuodelta 2021	-4	0	0	0	0	0
Verovuodelta 2022	0	10	0	0	0	0
Verovuodelta 2023	11	0	0	0	0	0
Verovuodelta 2024	285	10	0	0	0	0
Verovuodelta 2025	1 280	360	10	0	0	0
Verovuodelta 2026	93	1 300	420	10	0	0
Verovuodelta 2027	0	90	1 350	440	10	10
Verovuodelta 2028			90	1 430	460	10
Verovuodelta 2029				90	1 480	490
Verovuodelta 2030					90	1 520
Verovuodelta 2031						90
TILITYKSET YHTEENSÄ	1 690	1 750	1 870	1 970	2 040	2 120
Muutos %	-4,4	3,6	6,9	5,3	3,6	3,9

Kuntien verotuloihin ennustetaan noin neljän prosentin vuosikasvua tästä vuodesta alkaen

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Kunnallisvero	9 987	10 540	10 920	11 360	11 810	12 230
<i>Muutos %</i>	-0,1	5,5	3,6	4,0	4,0	3,6
Yhteisövero	1 690	1 750	1 870	1 970	2 040	2 120
<i>Muutos %</i>	-4,4	3,6	6,9	5,3	3,6	3,9
Kiinteistövero	2 383	2 310	2 400	2 450	2 490	2 540
<i>Muutos %</i>	2,1	-3,1	3,9	2,1	1,6	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	14 059	14 600	15 190	15 780	16 340	16 890
<i>Muutos %</i>	-0,2	3,8	4,0	3,9	3,5	3,4

..epävarmuuksia muun muassa liittyen työllisyyden kehityksiin..

<https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalous-ja-valtio/valtionosuudet/valtionosuuslaskelmat>

Ennen laskelmaa verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta vuodelle 2027

huhtikuun 2025 ennakkotieto, Verohallinto, 17.8.2026. Kiinteistövero, valmistunut kiinteistöverotus 2025 (Verohallinnon tilastotietokanta).

alla olevassa taulukossa esitetään **ennakkollinen laskelma** verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta **vuodelle 2027**.
tietoa laskennallisten verotulojen laskennasta omilla taulukoissa (sinisessä ja vihreässä) sekä sulucommentteissa rivillä 10 alla.

Tasauksia (%):90

Tasaukölöhenny (%):10

Tasauveroja (%):100

Laskennallinen kunnallisvero

Osuus yhteisöverosta

Laskennallinen kiinteistövero

Yhteensä

osuus tasauksessa (%)

osuus tasauksessa (%)

osuus tasauksessa (%)

100

100

50

Tasauveroja €/asukas

Ero tasauveroajan

Tasaus, €/asukas

Tasaus, €

Manner Suomi

10 132 823 733

1 787 689 846

1 148 665 720

13 069 179 298

2 331,57

804 562 880

Tasauksen asukaskohtainen laskennallinen verotulo on täysin vertailukelpoinen kuntien kesken

Laskennalliset verotulot, euroa per asukas

Lähde: Kunnallis- ja yhteisövero verovuonna 2025 ennakkotieto, Verohallinto, 17.8.2026. Kiinteistövero, valmistunut kiinteistöverotus 2025 (Verohallinnon tilastietokanta)

Verolajikohtainen laskennallinen verotulo asukasta kohti Manner-Suomessa

Asukaskohtaisella taulukolla voi tehdä vertailua muihin kuntiin.

Taulukkoa voi lajitella esimerkiksi kunnittain, maakunnittain ja eri verolajien mukaan.

			Laskennallinen kunnallisvero	Osuus yhteisöverosta	Laskennallinen kiinteistövero	Yhteensä
			euroa/asukas	euroa/asukas	euroa/asukas	euroa/asukas
Kunta-numero	Maakunta-numero	Manner Suomi	1 807,72	318,93	204,92	2 331,57
020	6	Akaa	1 661	96	114	1 871
005	14	Alajärvi	1 270	252	157	1 678
009	17	Alavieska	1 314	110	93	1 517
010	14	Alavus	1 268	208	167	1 643
016	7	Asikkala	1 553	199	246	1 998
018	1	Askola	1 799	170	120	2 088
019	2	Aura	1 670	166	110	1 946
046	10	Enonkoski	1 328	386	221	1 934
047	19	Enontekiö	1 509	312	324	2 145
049	1	Espoo	2 377	467	293	3 137
050	4	Eura	1 678	204	156	2 038
051	4	Eurajoki	1 771	247	608	2 626
052	14	Evijärvi	1 374	295	187	1 856
061	5	Forssa	1 499	214	163	1 875
069	17	Haapajärvi	1 342	242	129	1 713
071	17	Haapavesi	1 342	174	133	1 649
072	17	Hailuoto	1 628	129	208	1 966
074	18	Halsua	1 274	326	174	1 774

Tasausraja

= kaikkien laskennallisten verotulojen (kunnallisvero, yhteisövero, kiinteistövero) asukaskohtainen määrä Manner-Suomessa

Tasaus, esimerkkilaskelma

ero tasausrajaan:

$2\,331,57 - 1\,774 = 558 \text{ €/asukas}$

kunta on alle tasausrajan:

$558 * 0,9 = 502 \text{ €/asukas}$

Euromääräinen tasaus:

$502 \text{ €} * 985 \text{ as.} = \mathbf{494\,305 \text{ €}}$

Punainen luku = kunnan asukaskohtainen verotulo on alle Manner-Suomen keskiarvon

Vihreä luku = kunnan asukaskohtainen verotulo on yli Manner-Suomen keskiarvon

Asukaskohtainen laskennallinen verotulo yhteensä määrittää kunnan tasauksen

**Kuntakohtainen
tasauslaskelma
vuodelle 2027 löytyy
myös kuntakohtaisissa
veroennustekehikoissa.**

**Myös tasauksen
ennuste vuosille 2028-
2029!**

Kiitos!

Benjamin Strandberg

Asiantuntija, Kuntatalous

Puh. + 358 50 594 0603

Benjamin.Strandberg@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet

Uusi Arvonlisäverotuksen käsikirja kunnille

Taloustorstai, 3.9.2026

Pekka Montell

Arvonlisäverotuksen käsikirja kunnille

- Käsikirja on kirjoitettu yhteistyössä Henrik Rainion kanssa
- Edellinen Arvonlisävero-opas kunnille ja kuntayhtymille julkaistu vuonna 2012
- Arvonlisäverotuksen luonne toiminnan malleja seuraavana verotuksen alana, jossa korostuu verovelvollisten oma-aloitteinen tekeminen ja ennakkoratkaisut
- Verohallinnon syventävät ohjeet – kunnille keskeisimpänä Kuntien ja hyvinvointialueiden arvonlisäverotus
- Kuntien rooli muuttunut myös merkittävällä tavalla – vaikutuksia arvonlisäverotukseen
- Lisätty merkittävimpiä tuomioistuinratkaisuja – esim. palautettujen verojen tukikelpoisuudesta ja asemasta vahingonkorvauksissa

Arvonlisäverotuksen käsikirja kunnille

- Käsikirjan sisältö vastaa hyvin pitkälti kuntien ja kuntayhtymien arvonlisävero-opasta
- Kirjassa esitellään arvonlisäverotusta yleisemmin ja erityisesti kuntien näkökulmasta
 - Arvonlisäverotuksen soveltamisala poikkeuksineen
 - Vähennys- ja palautusjärjestelmät
 - Keskeiset käsitteet, verokannat, veron laskenta yms.
- Kirjassa käydään läpi eri hallinnonalojen alv-tilanteita käytännönläheisin esimerkein
 - Opetus- ja sivistys, tekninen toimiyms.
 - Erityinen paino kiinteistöluovutuksissa ja –investoinneissa sekä rakentamisessa

Arvonlisäverotuksen käsikirja kunnille

- Käsikirja tulee julkiseksi Kuntamarkkinoilla
- Kirjasta julkaistaan niin fyysisenä painoksena kuin Kuntaliiton verkkosivuilla veloituksettomana kuvatiedostona
- Kirjoittajat pitävät marraskuussa kolme veloituksetonta Teams-koulutustilaisuutta
- Toivomme tilaisuuksiin osallistujia laajasti kuntien eri sektoreilta – tilaisuudet käsittelevät eri teemoja, joista haluamme tiedottaa kattavasti nimenomaan muitakin kuin talousväkeä
- Tilaisuudet löytyvät Kuntaliiton tapahtumakalenterista

Alv-käsikirjan koulutustilaisuudet

- **5.11.2026 (9-11) Arvonlisäverotuksen yleiset periaatteet ja kuntien asema**
 - Soveltamisala, laajuus, keskeiset käsitteet
 - Vähennys- ja palautusjärjestelmät
 - Henkilöstömenot, edustusmenot ja kansainväliset luovutukset
- **12.11.2026 (9-11) Kuntien arvonlisäverotuksen erityispiirteet sektoreittain**
 - Keskushallinto ja keskitetyt palvelut
 - Opetus- ja sivistystoimi, varhaiskasvatus
 - Kulttuuri- liikunta- ja nuorisotoimi
 - Tekninen toimi
- **19.11.2026 (14-16) Kuntien kiinteistöihin liittyvät arvonlisäveroperiaatteet**
 - Verottomat, verolliset ja vapaaehtoisuuteen perustuvat verollisuudet
 - Kiinteistöjen vuokraaminen, osto ja myynti
 - Kiinteistöinvestointien vähennys/palautus
 - Oman käytön verotus
 - Rakentamispalveluiden käännetty verovelvollisuus

Matkailijaveron valmistelu etenee

- Alueellisen matkailijaveron valmistelu etenee
- Alustavan kuulemiskierroksen ja arviomuiston laatimisen jälkeen järjestettiin kuulemiskierros hallituksen esitysluonnoksen pohjalta 22.6. – 31.8.2026
- Esitelty veromalli
 - Arvopohjainen vero, 2-5 % * majoituspalvelun veroton hinta (tai ei veroa lainkaan)
 - Kunnat päättävät veron käyttöönotosta/tasosta vuosittain ja ilmoittavat verottajalle muiden verojen yhteydessä
 - Valmistellaan käyttöön otettavaksi vuoden 2028 alusta
- Lausunnon antoi 55 kuntasektorin toimijaa (kunnat, kuntayhtymät, maakuntaliitot)
- Tietyt kritiikit korostuivat kuntien lausunnoissa
 - Käyttöönoton yleinen mielekkyys, vaikutukset matkailuun
 - Veromalli; arvo-/määräpohjainen?
 - Soveltamisala – kuntien päätösten ala, lyhytvuokrauksen kattavuus, neutraalisuus

Kiitos. Tack.

Pekka Montell, pekka.montell@kuntaliitto.fi, +358440851738

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

Taloustorstai

Hanselin hankintojen ajankohtaiskatsaus

Vesa Haapamäki

3.9.2026

Täyden palvelun hankintatalo

- Hansel on koko julkishallinnon yhteishankintayksikkö
- Haluamme olla asiakkaan ensisijainen hankintakumppani
- Olemme voittoa tavoittelematon osakeyhtiö
- Toimimme hankintalain ja eettisten ohjeiden mukaisesti

Omistajamme ovat: valtio 65 %, Kuntaliitto 35 %

Palvelumme

Yhteishankinnat

Kilpailutuspalvelut

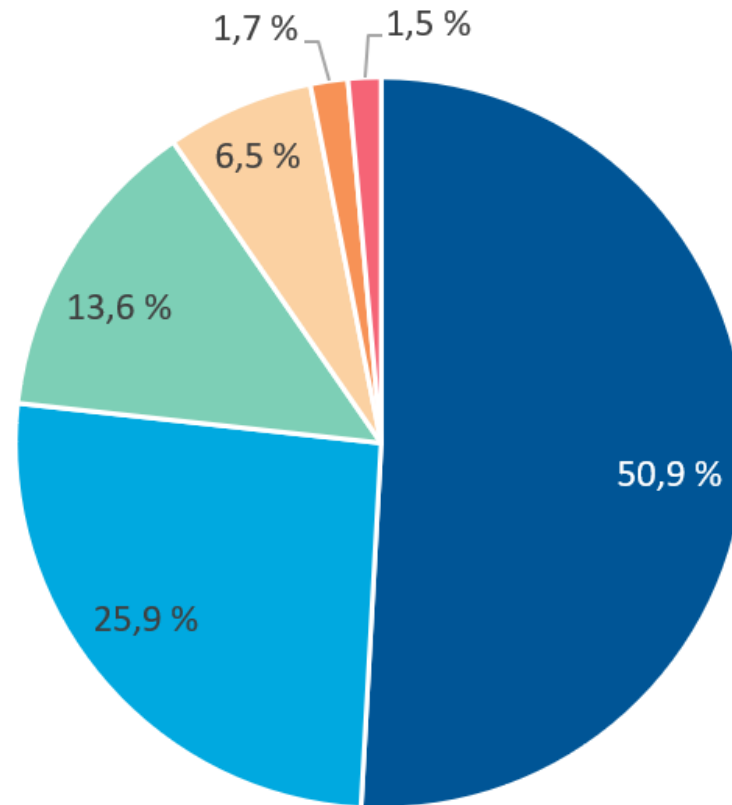

Hankintatoimen
kehittäminen

Hanselin palvelut

Sopimusten käyttö asiakkaittain 1-7/2026

■ Valtion organisaatiot 50,9 % (ed. vuosi 53,2 %)

■ Kuntien organisaatiot 25,9 % (ed. vuosi 25,5 %)

■ Hyvinvointialueiden organisaatiot 13,6 % (ed. vuosi 10,3 %)

■ Korkeakoulut 6,5 % (ed. vuosi 7,6 %)

■ Muut organisaatiot 1,7 % (ed. vuosi 1,8 %)

■ Seurakunnat- ja seurakuntayhtymät 1,5 % (ed. vuosi 1,5 %)

Hansel lukuina 2025

Yhteishankintoja

1 788 000 000 €

Yhteishankinnat TOP 3

MS-lisenssien
jälleenmyynti

215 M€

IT-konsultointi

163 M€

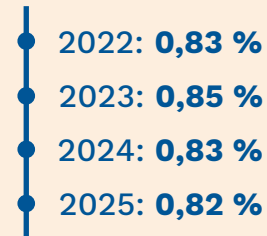
Laitteiden
leasingpalvelut

147 M€

1 270

sopimus-
toimittajaa

keskimääräinen
palvelumaksu

4,29/5

Asiakas-
tyytyväisyys

4,20/5

Toimittaja-
tyytyväisyys

2 800

päivää tekemässä
asiakkaiden
kilpailutuksia

560

päivää
kehittämässä
hankintatoimea

Yhteishankintamme eri kategorioissa

 Ajoneuvo- ja logistiikkapalvelut	 IT-laitteet	 Puhtaanapidon palvelut ja tarvikkeet
 Asiantuntijapalvelut	 Kalusteet ja toimistopalvelut	 Sote-palvelut UUSI
 Elintarvikkeet ja ravintolapalvelut	 Konesalipalvelut ja -laitteet	 Talous- ja rahoituspalvelut
 Energia	 Matkustus- ja kokouspalvelut	 Tietoliikenne
 Henkilöstö ja terveys	 Ohjelmistot	 Turvallisuustekniikka ja palvelut
 UUSI Terveydenhuollon ja tutkimuslaitosten tuotteet		 Kaikki yhteishankinnat → hansel.fi

Julkiset hankinnat kolmella markkinatasolla

Taso määräytyy tarjoajamarkkinan, hankinnan koon ja paikallisen läsnäolon tarpeen mukaan – ei hankintayksikön koon mukaan.

Paikallinen

- 1 Markkina: paikallisia toimijoita; läsnäolo ratkaisee
- 2 Tyypillistä: kiinteistöhuolto, pienet urakat, ateria- ja kuljetuspalvelut
- 3 Toteutus: rajattu alue ja pk-yritykselle sopiva sopimuskoko

Alueellinen

- 1 Markkina: maakunnallinen tai usean kunnan laajuinen
- 2 Tyypillistä: sote-palvelut, kuljetukset, infra ja ylläpito
- 3 Toteutus: alueelliset osa-alueet tai yhteishankinta; kilpailu säilytetään (osiin jakaminen)

Valtakunnallinen

- 1 Markkina: harvoja kansallisia tai kansainvälisiä toimijoita
- 2 Tyypillistä: sote-palvelut, ICT, ohjelmistot, energia, varavoima, ajoneuvot ja tavarahankinnat
- 3 Toteutus: yhteishankinta, volyymien yhdistäminen ja vahva sopimushallinta (kokonaisuus vs jakaminen)

Paikallinen → Alueellinen → Valtakunnallinen | markkina laajenee, volyymi kasvaa ja sopimushallinta korostuu

Toimivat markkinat

- Kilpailutuksissamme on selkeät pelisäännöt
 - Hankintojen yleiset periaatteet: tasapuolisuus, syrjimättömyys, avoimuus ja suhteellisuus
- Yhteishankintatarjonta pohjautuu asiakkaidemme tarpeisiin
- Tuemme aitoa kilpailua – markkinavuoropuhelu poistaa osallistumisen esteitä

Sopimustoimittajista

67%

**PK-yrityksiä
vuonna 2025**

**Lähes 1 300
sopimustoimittajaa!**

Säästöä ilman leikkauksia – keskitetty hankinta tuo 15 % hyödyn

- Hanselin asiakkaat säästivät 2025 keskimäärin 15 % hyödyntämällä yhteishankintoja
- Säästöt muodostuvat:
 - **Hintasäästöistä** – suurempi volyymi, aktiivisemmat tarjouskilpailut
 - **Työajan säästöistä** – vähemmän päällekkäistä työtä

Yhteishankintojen kokonaismyynti
1,788 mrd. €

Hintasäästö yhteensä
278 milj. €

Prosessisäästö yhteensä
40 milj. €

Tehdään onnistuneita hankintoja
yhdessä!

Asiakaspalvelu
029 444 4300
asiakaspalvelu@hansel.fi

Verkkopalvelu
hansel.fi

KT:n ajankohtaisia ja sopimusratkaisun vaikutus vuoteen 2027

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Pääekonomisti Juho Ruskoaho

Uudet sopimuskorotukset 2025 – 2028 (HVA ja Kunta)

Vuosi 2025

1.10.2025 yleiskorotus, sekalinjainen: 53 euroa, kuitenkin vähintään 2,5 prosenttia.

Vuosi 2026

1.8.2026 yleiskorotus 2,27 prosenttia

1.10.2026 paikallinen järjestelyerä 0,2 prosenttia

Vuosi 2027

1.4.2027 yleiskorotus 2,0 prosenttia

1.4.2027 paikallinen järjestelyerä 0,4 prosenttia

Kehittämishjelman paikalliset erät

1.10.2026 0,4 prosenttia

1.4.2027 0,4 prosenttia

1.2.2028 1,0 prosenttia

Vuosien 2024-2025 korotukset ja neuvottelutulos 7,37 % (34 kk) +palkkaohjelma 1,8 % (Kunta)

Vuosi	Henkilöstömenot koko kunta-ala (ml. Ahvenanmaa)	Muutos ed. vuoteen, €	Vuosikeskiarv omuutos-%
2024	11 510 000 000		
2025	11 829 884 368	319 884 368	2,78
2026	12 206 462 180	376 577 812	3,18
2027	12 676 966 869	470 504 689	3,85
2028	12 879 881 565	202 914 696	1,60
		1 369 881 565	11,90

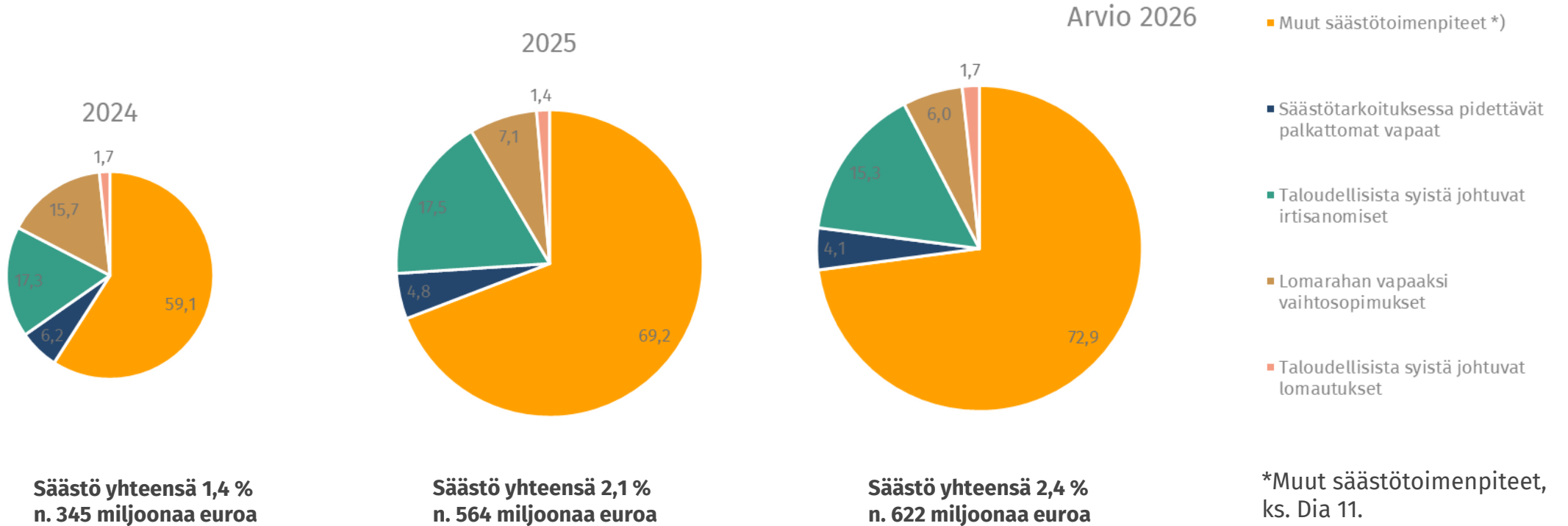

Henkilöstöön kohdistuvat säästöpaineeet kasvussa kunnissa ja hyvinvointialueilla

- Henkilöstöön kohdistuvat sopeutustoimet jatkuivat odotetusti vuonna 2025.
- Vuonna 2025 hyvinvointialueilla irtisanomisten määrä saavutti 1990-luvun laman tason.
- Kunnissa säästötoimenpiteiden suuruusluokka on tasaantunut, hyvinvointialueet jatkavat mittavia säästötoimiaan.
- Säästöjä etsitään monenlaisista toimintojen uudelleenjärjestelyistä.
- vastaajat kattoivat 79 % kuntien ja 96% hyvinvointialueiden henkilöstöstä.

Sopeutustoimet vuosina 2023–2026

(prosenttia kokonaissästöistä)

	2023	2024	2025	arvio 2026
Kunnat	122 000 000	148 000 000	161 000 000	147 000 000
Hyvinvointialueet	119 000 000	197 000 000	403 000 000	475 000 000
Yhteensä	241 000 000	345 000 000	564 000 000	622 000 000

Muut säästötoimenpiteet vuonna 2025

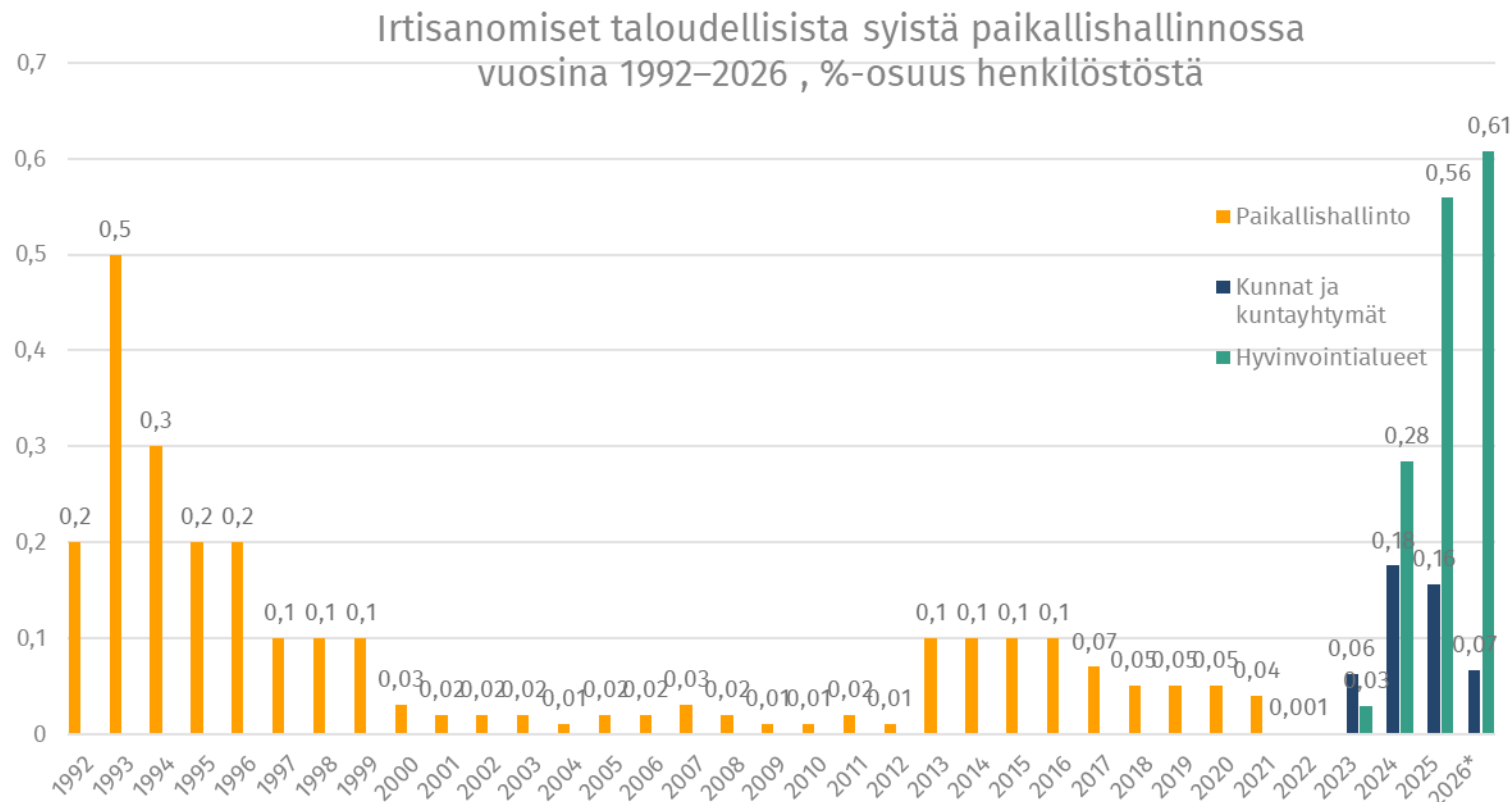
Vastaukset painotettu henkilöstömäärillä

Säästökeino	Kunnat, %	Hyvinvointialueet,%	Yhteensä, %
Töiden uudelleen järjestelyt, uudet toimintatavat ja muu toiminnan tehostaminen	80	100	91
Luonnollisen poistuman hyödyntäminen/toimien ja virkojen täyttämättä jättäminen	73	90	83
Sijaisten ja määräaikaisten käytön vähentäminen	64	95	82
Täyttölupamenettely/vaikeutettu rekrytointimenettely	65	86	77
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman käytön vähentäminen	34	91	66
Palvelujen ja toimintojen supistaminen (sisältää palveluverkon supistamisen)	29	83	59
Sairauspoissaolokustannusten ja/tai työkyvyttömyyseläkemaksujen (TKE-maksujen) vähentäminen	52	61	57
Henkilöstöetuuksien karsiminen	22	64	46
Valtakunnallisten sopimusten tasoa parempia palvelussuhteen ehtoja koskevien paikallisten sopimusten purkaminen	5	33	21
Toimintoja ulkoistettu/yhtiöitetty	7	21	15
Säästösyistä osa-aikaistaminen	12	16	14
Seutuyhteistyö	10	11	10
Ostopalvelu- ja vuokratyövoiman lisääminen	4	3	3
Palkanalennussopimukset	0	0	0

- Prosentti kuvaa organisaatioiden osuutta, joissa kyseinen toimenpide on käytössä. Vastaukset on painotettu henkilöstömäärillä.

Irtisanomiset taloudellisista syistä paikallishallinnossa vuosina 1992–2026, %-osuus henkilöstöstä (painottamaton aikasarja)

Kunnat:

2023: 0,06 (n. 140 henkilöä)

2024: 0,18 (n. 380 henkilöä)

2025: 0,16 (n. 340 henkilöä)

2026*: 0,07 (n. 140 henkilöä)

Kohdistui vuonna 2025

tukihenkilöstöön, hallintoon sekä opettajat ja ohjaajat.

Hyvinvointialueet:

2023: 0,03 (n. 70 henkilöä)

2024: 0,28 (n. 640 henkilöä)

2025: 0,56 (n. 1 280 henkilöä)

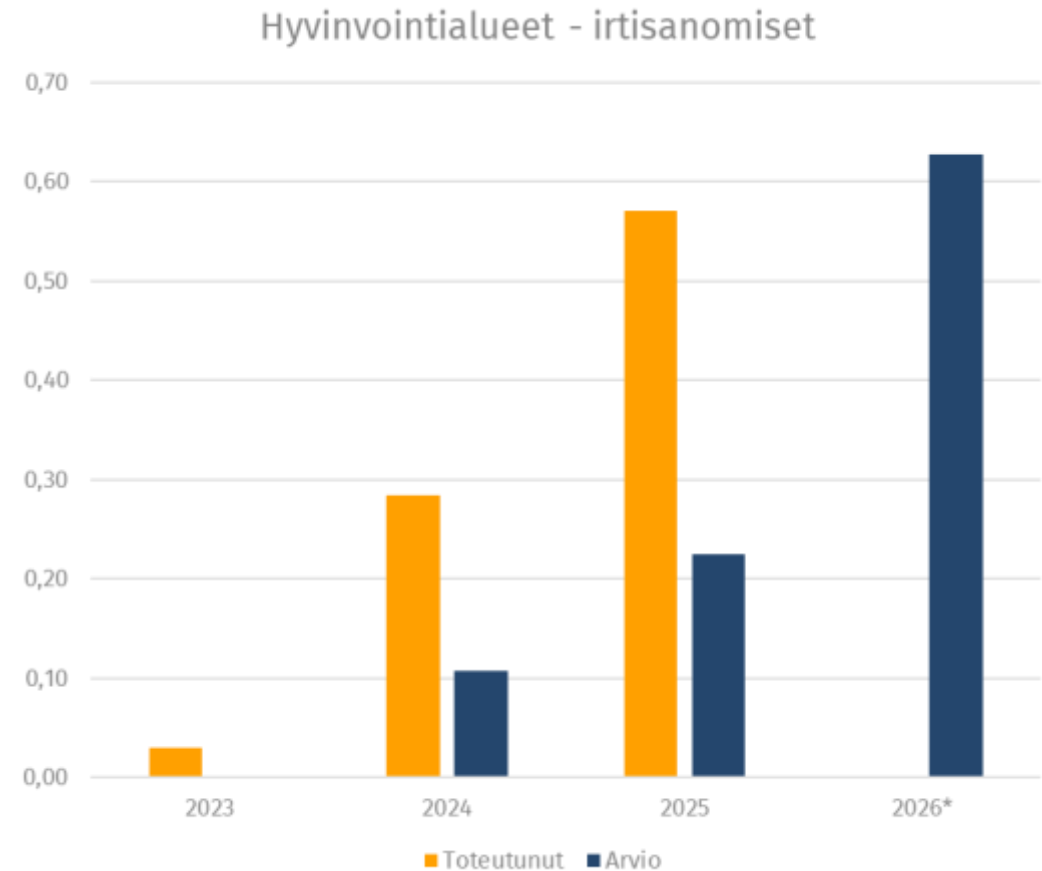
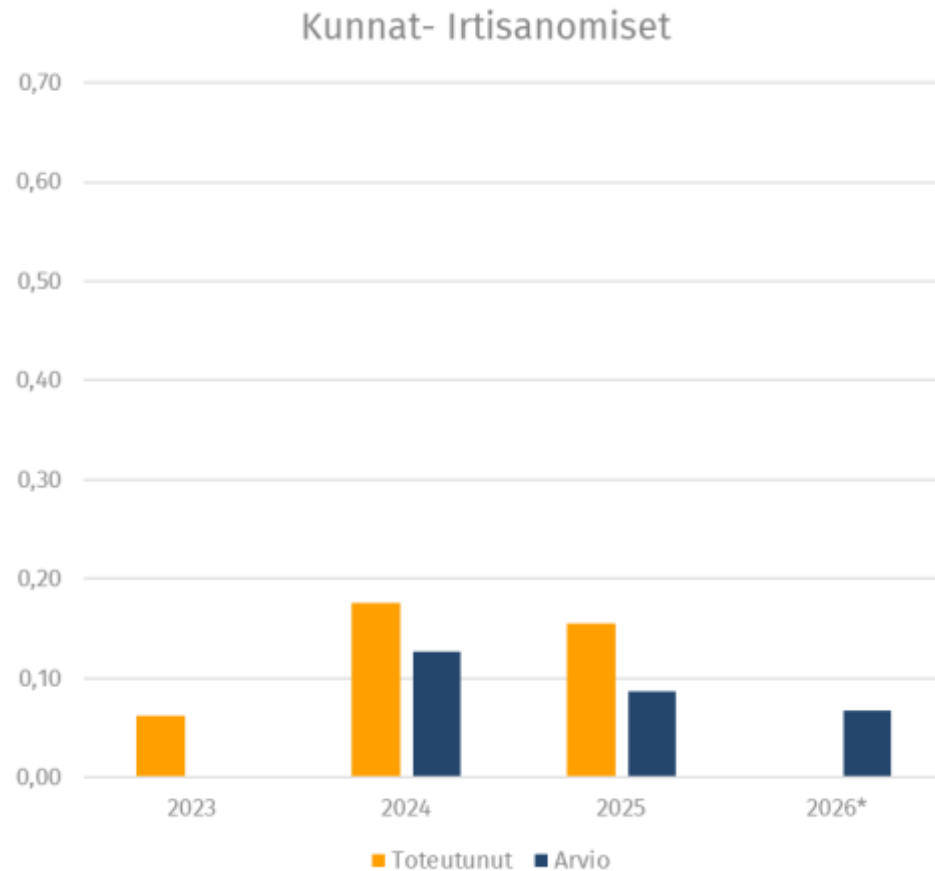
2026*: 0,61 (n. 1 400 henkilöä)

Vuoden 2025 lopussa hyvinvointialueilla oli vielä isoja yt-neuvottelujen päätöksiä, joiden toimeenpano menee vuoden 2026 puolelle. On mahdollista, että irtisanomisten toteutuminen on lopulta ilmoitettua pienempi.

*) arvio vuodelle 2026

Kohdistui vuonna 2025 tukipalveluihin, hallintoihin ja hoitohenkilöstöön. Hoitajista arvio yhteensä muutama sata.

Toteutunut irtisanomisten määrä ja arviot

Vuoden 2025 lopussa hyvinvointialueilla oli vielä isoja yt-neuvottelujen päätöksiä, joiden toimeenpano menee vuoden 2026 puolelle. On mahdollista, että irtisanomisten toteutuminen on lopulta ilmoitettua pienempi.

Eläköityminen, tekoäly ja tuottavuusloikka?

Nimike	Vähintään 60v	%	Koko nimikkeellä
Lastenhoitajat	3 196	13,2	24 232
Luokanopettajat	1 869	11,3	16 508
Varhaiskasvatuksen opettaja	1 809	10,6	16 999
Koulunkäynninohjaajat	1 808	12,4	14 615
Tuntiopettajat	1 312	10,3	12 747
Lehtori	1 289	25,1	5 142
Peruskoulun lehtorit	980	13,8	7 119
Erityisluokanopettajat	933	12,6	7 419
Laitoshuoltaja	504	23,1	2 181
Toimistosihtööri	484	35,8	1 353
Lukion lehtori	432	15,6	2 768
Perhepäivähoitaja	426	29,9	1 427
Kirjastovirkailija	395	26,2	1 505
Maatalouslomittaja	392	23,0	1 706
Kiinteistönhoitaja	385	27,3	1 412

The background is an abstract composition of paint splatters and textures. The top right is a solid bright yellow. The bottom left features a diagonal band of blue and red splatters. The rest of the image is a mix of yellow and white with scattered blue and yellow spots.

KUNTA LIITTO

Valtionosuusennusteet vuodelle 2027

Taloustorstai 3.9.2026

Olli Riikonen

Valtionosuuslaskelmien päivittyminen

- VM julkaisi ensimmäisen ennakkollisen valtionosuuslaskelmansa huhtikuussa hallituksen kehysriihen jälkeen
 - Tasauslaskelmassa oli tapahtunut virhe veroprosenttia korottaneiden (ja laskeneiden) kuntien laskelmissa -> suurehkoja muutoksia kesäkuussa
- Tuorein laskelmapäivitys tuli juhannuksen jälkeen
 - Kuntaliiton sivuilla on näihin tietoihin perustuva vos-laskelma ja tämä esitys perustuu siihen + sisältää OKM-vos:n vaikutuksen v. 2026 tiedoilla
 - Verotuloihin perustuva tasaus on yksi osa valtionosuuksista – siltä osin on erillinen Benjamin Stranbergin elokuun ennakkollisilla vuoden 2025 verotiedoilla laatima ennakkollinen laskelma, joka löytyy Kuntaliiton sivuilta myös (vain hyvin vähäisiä muutoksia VM:n kesäkuun laskelmaan)
- Seuraava laskelmapäivitys on luvassa 22.9., jolloin julkaistaan myös julkisen talouden suunnitelma (JTS) ja sen osana kuntatalousohjelma (KTO) ja siinä mukana myös kuntatalouden painelaskelma kuntakohtaisine versioineen (älä ota liian vakavasti)
- Loppusyksystä verotuloihin perustuvat erät eli tasaus ja kompit vielä päivittyvät ja muutkin luvut voivat vielä täsmentyä

Tärkeimmät muutokset pelkistetysti

- Indeksitarkistusta jarrutetaan nyt 2,8 prosenttiyksikön leikkurilla (hintaindeksi-arvio 3,5 %)
 - Kustannusten nousu siis jää lähes täysin kuntien omin toimin katettavaksi
 - Lisäleikkaus 60 milj.€ verrattuna tähän asti voimassa olleeseen 1,0 %-yksikön indeksijarruun (Indeksikorotus 114 M€ - indeksijäädytys 91 M€ = 23 M€)
- Valtionosuuksien tämän vuoden 2 % leikkaus, jolla kunnilta viedään 75 miljoonaa euroa, jatkuu nykyiseen tapaan eli prosenttileikkauksena peruspalveluiden kunnan valtionosuudesta
- Kustannustenjaon tarkistus -55 M€ (aiemmin arvio oli +22 M€) -> heikentää peruspalvelujen valtionosuutta koko maan tasolla siis 77 M€ kesäkuun laskelmasta
- Tehtävämuutokset lisäävät kuntien laskennallisia kustannuksia ja valtionosuuksia 44 miljoonalla eurolla, lähinnä syynä kotoutumisrahoituksen muutos
- Toimeentulotukimenot vähentävät valtionosuuksia n. 480 M€, mikä on n. 120 M€ enemmän kuin tänä vuonna

Hallituksen talousarvioesitys 2027

(ote
budjettiriihi-
tiedotteesta
1.9.2026)

Kuntatalous

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 3,4 miljardia euroa, mikä on noin 110 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa. Valtionosuuden määrää alentavat muun muassa kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuuden kasvu, mikä vähentää määrärahan tasoa noin 121 miljoonalla eurolla vuoteen 2026 verrattuna, sekä vuoden 2027 valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka vähentää valtionosuutta noin 55 miljoonaa euroa. Vuonna 2027 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,5 prosenttia, joka kasvattaa valtion osuutta noin 114 miljoonaa euroa. Yhteisöverokannan alentamisen vaikutukset kompensoidaan kunnille muuttamalla yhteisöveron jako-osuutta.

Hallituksen kevään kehysriihessä päättämä indeksijarrun korotus 1 prosenttiyksiköstä 2,8 prosenttiyksikköön vähentää valtionosuutta noin 91 miljoonalla eurolla vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Peruspalvelujen valtionosuutta korottaa muun muassa kotoutumispalveluiden uudistus, jossa rahoitus kootaan yhteen peruspalvelujen valtionosuusmomentille. Tämä lisää valtionosuutta noin 28 miljoonalla eurolla. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuutta korottaa 9,6 miljoonalla eurolla työvoimapolitiittisen avustuksen käyttöönotto, josta linjattiin osana kehysriihen työllisyystoimia, sekä 7,3 miljoonalla eurolla kotoutumistuen takuuajan säätämisestä aiheutuvien lisäkustannusten korvaaminen. Yhteensä uudet ja laajenevat tehtävät lisäävät peruspalvelujen valtionosuutta noin 41 miljoonalla eurolla, josta noin 31 miljoonaa euroa siirretään muilta momenteilta.

Kokonaisuudessaan hallituskauden aikaiset päätökset vahvistavat kuntataloutta noin 50 miljoonaa euroa vuonna 2027.

Valtionosuuksiin vaikuttavat tehtävämuutokset

Näitä muutoksia voi suhteuttaa 2,8 % indeksileikkaukseen (-93 M€)

Kuvan taulukko VM:n vos-laskelmasta

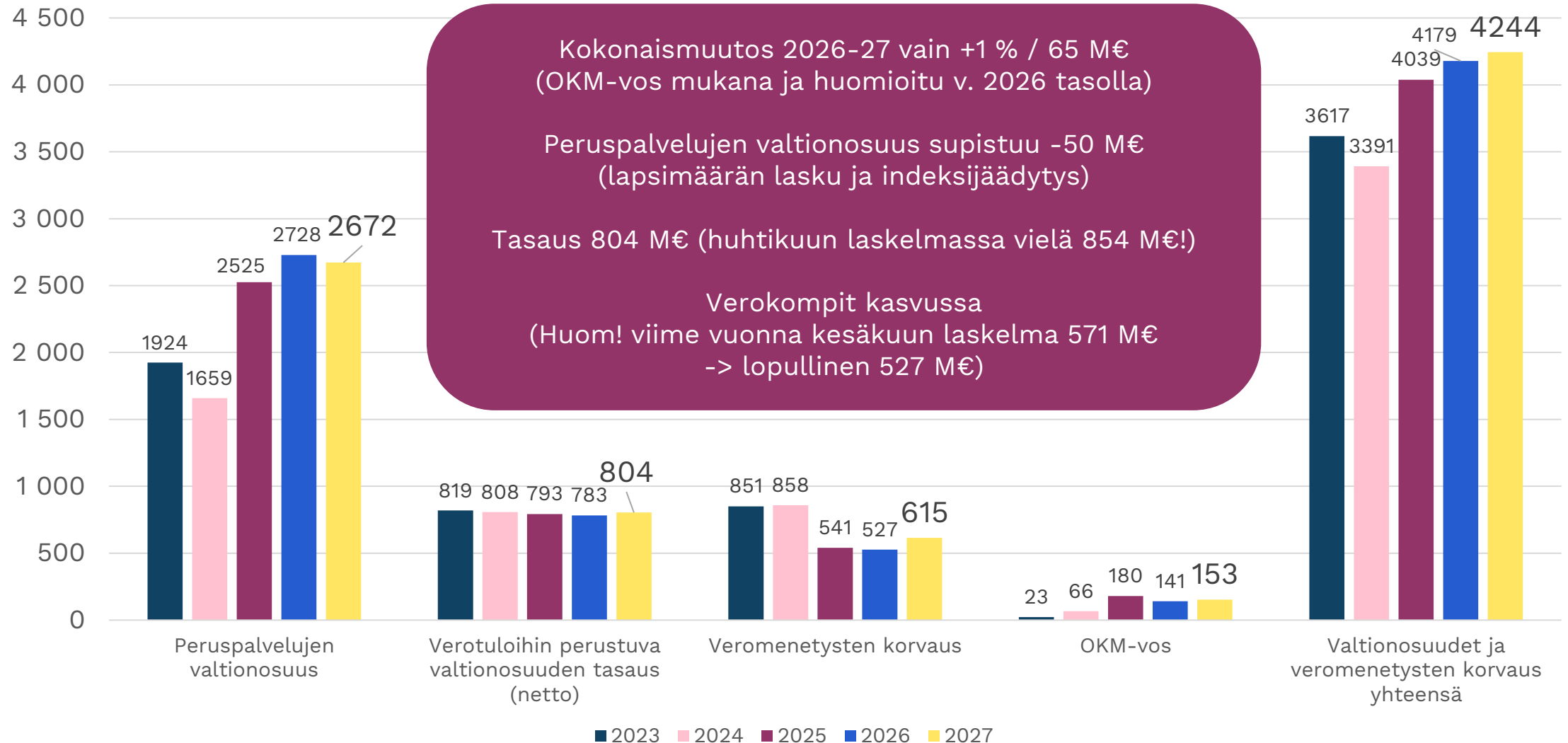
Kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa huomioitavat tehtävämuutokset ja niiden kohdentuminen perushintoihin

VM/KAO Kesäkuu 2026

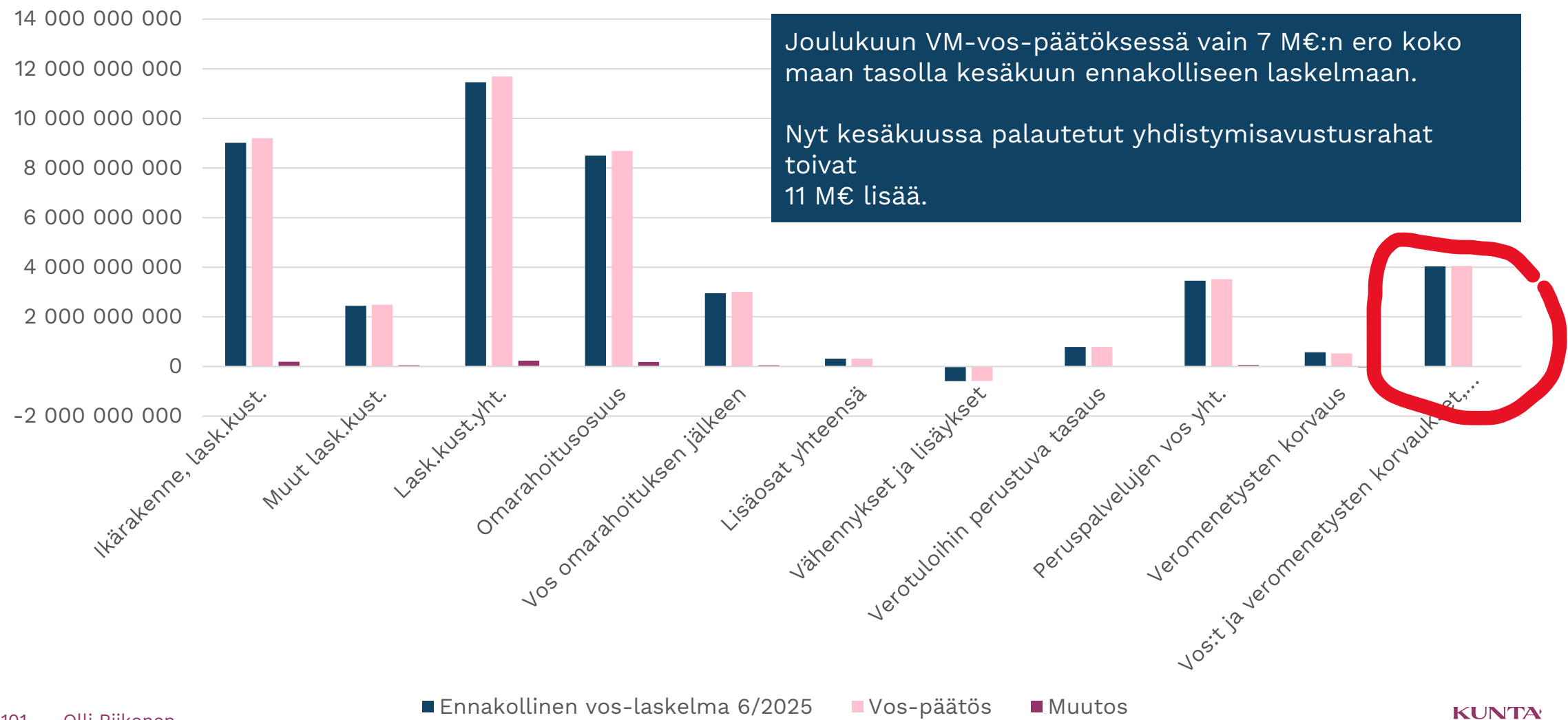
Tehtävämuutokset	€	Ikä 0-5	Ikä 6	Ikä 7-12	Ikä 13-15	Ikä 16+	Ikä 18-64	Vieraskielisyys	Työttömät ja palveluissa olevat	Yhteensä
- Kotoutumispalveluihin kuuluvan kielikoulutuksen saatavuus työpaikoilla (HO 2023)	2 000 000						2 000 000			2 000 000
- Kuntien työllistämismääräytysten kumoaminen (57 vuotta täyttäneet työttömät työnhakijat)	-2 150 000						-2 150 000			-2 150 000
- Oppimisen tuen uudistaminen	2 694 000			1 796 000	898 000					2 694 000
- Luku- ja kirjoitustaidon koulutus (siirto momentilta 29.10.31)	3 100 000							3 100 000		3 100 000
- Monialaista yhteistyötä koskevan tehtävän päättymisen	-2 000 000							-2 000 000		-2 000 000
- Osana laskennallista korvausta maksettavan kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirto osaksi kunnille maksettava	24 813 000							24 813 000		24 813 000
- Ruotsinkielisen kotoutumisen edistäminen (siirto momentilta 32.50.03)	300 000							300 000		300 000
- Kotihoidontuen Norjan malli (Puoliväliriihi 2025)	500 000							500 000		500 000
- Sosiaalihuollon työllistymistä edistävien palvelujen uudistaminen	7 500 000								7 500 000	7 500 000
- Kotoutumistuen takuuaian kustannukset (JTS 2027-2030)	7 300 000							7 300 000		7 300 000
										0
										0
										0
										0
Yhteensä	44 057 000	0	0	1 796 000	898 000	0	-150 000	34 013 000	7 500 000	44 057 000

Valtionosuusrahoitus koko maan tasolla 2023-27, M€

Vuosi 2027 VM:n kesäkuun ennakkollisen laskelman mukaan

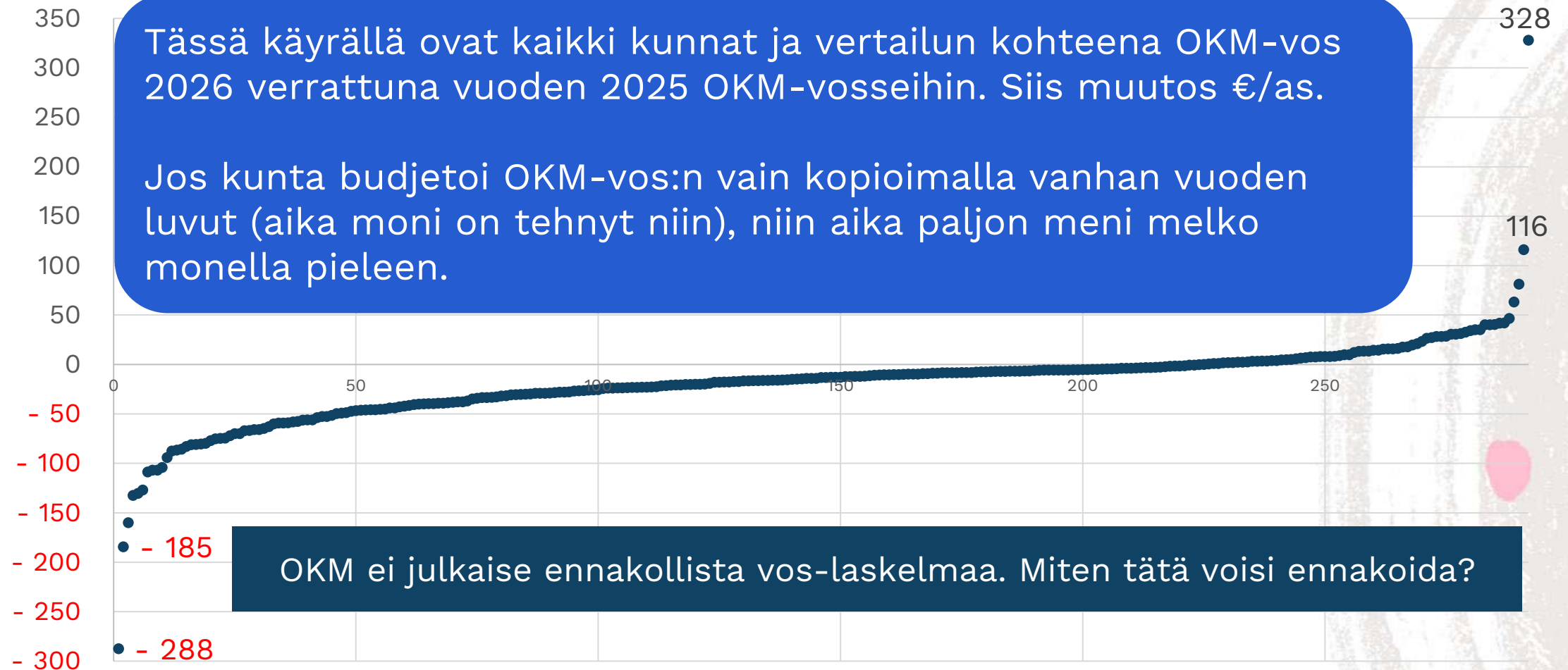
Kesäkuun ennakkollinen laskelma on hyvä ennuste lopullisesta valtionosuudesta

Kuntakohtaisetkin laskelmat hyvin lähellä lopullista toteumaa

- Äärimmillään poikkeama kesäkuun laskelmasta +52 €/as. (Lohja) ja -28 €/as. (Utsjoki)
- Muutos yli +20 €/as. kesäkuusta lopulliseen yht. 10 kuntaa
- Muutos enemmän kuin -20 €/as. yht. 6 kuntaa
- Prosenttimuutostarkastelussa löytää dramatiikkaa tai kuriositeetteja:
 - Kustaville kesäkuussa ennakoitu VM-vos 29 €/as. romahti 44 % -> lopullinen VM-vos vain 16 €/as.
 - Tuusniemelle VM-vos oli kesäkuun laskelmassa -43 €/as., mutta lopullinen VM:lle palautettava vos on 38 % enemmän eli -62 €/as.

Valtionosuuksien budjetoinnissa huomio OKM-vosseihin!

Vinkkejä OKM-vos-budjetointiin

- Sivistystoimen ihmiset ymmärtämään vähän enemmän vosseja
- Taloushallinnon ihmiset ymmärtämään vähän enemmän sivistystointia
- [KOSKI-data - vertailuaineistoja ja tiedonhyödyntäjien raportteja - Opetushallituksen palvelu- ja prosessikokonaisuus - Eduuni-wiki](#)
- Kuntaliiton valtionosuuslaskuri käyttöön ja viisaita päitä yhteen eli talous- ja sivistysihmiset yhdessä OKM-vosseja arvioimaan (laskuri ei kaikilta osin ole nyt riittävä työkalu ja vaatii jatkojalostusta)
- Erityisesti huomio **perusopetuksen valmistavan opetuksen** määrän kehitykseen – se on selittänyt viime vuosien suurimmat OKM-vos:n heilahtelut
 - Valmistavaa opetusta annetaan tyypillisesti vailla riittävää kotimaisten kielten taitoa oleville maahanmuuttajalapsille
 - Rahoitus määräytyy toteuman, arvion ja arviokorjauksen kokonaisuudesta – kunnassa on tieto toteumasta ja näkymästä
 - Mutta tähän valmistavan opetuksen rahoituksen arviointiin luvassa tänä syksynä uusia työkaluja (numeroita nettiin)
- Toinen merkittävä euromuutoksien selittäjä on **lukion oppilasmäärän** vaihtelu
- Lupaam tästä erillisen Tato-extran syyskuussa – seuraa tiedotusta (talouslistasähköposti ja Facebookin valtionosuusaktivistit)

Valtionosuuksien kokonaisuus ja parhaat vertailutiedot Kuntaliiton sivuilta

Valtionosuuslaskelmat

Tästä osiosta löytyvät Kuntaliiton koostamat valtionosuuslaskelmat ja niihin liittyviä taustatietoja kunnan taloussuunnittelun ja kirjanpidon tarpeisiin. Kuntaliiton valtionosuuslaskuri on ilmainen työväline kunnan valtionosuusrahoituksen määrän arviointiin.

- ↓ [Ennakollinen valtionosuuslaskelma 2027 \(excel-tiedosto\)](#)
Päivitys 20.8.2026
- ↓ [Ennakollinen laskelma verotuloihin perustuvasta tasauksesta vuodelle 2027 \(excel-tiedosto\)](#)
Päivitys 27.8.2026
- ↓ [Ennakollinen valtionosuuslaskuri 2027 \(excel-tiedosto\)](#)
Päivitys 1.9.2026
- ↓ [Valtionosuuslaskelma 2026 \(excel-tiedosto\)](#)
Päivitys 11.8.2026
- ↓ [Valtionosuuslaskuri 2026 \(excel-tiedosto\)](#)
Päivitys 11.8.2026
- ↓ [Valtionosuudet 2026 - näin ne muodostuvat \(pdf-tiedosto\)](#)
Opastusta myös laskelmatiedostojen käyttöön. Julkaisu 2.2.2026
- ↓ [Sote-erät valtionosuuksissa 2026 \(pdf-tiedosto\)](#)
Julkaistu 13.4.2026
- ↓ [Valtionosuuslaskelma 2025 \(excel-tiedosto\)](#)
Päivitys 7.1.2026 (lopullinen OKM-vos)
- ↓ [Harkinnanvaraisen valtionosuuden hakijat ja saajat 2025 \(excel-tiedosto\)](#)
Julkaistu 12.12.2025
- ↓ [Sote-erät kuntien valtionosuuksissa 2025 \(pdf-tiedosto\)](#)
Elokuu 2025

Avaa kaikki

Valtionosuudet 2027

Valtionosuudet 2026

Ajan-
kohtaisimmat
tiedostot
päällim-
mäisenä.

Tarkemmat
selitykset
”vuosi-
haitarista”

Kuntaliiton vos-excelistä löytyy kaikki tarpeellinen

Pääasia tietenkin tuo summasarake. Kaikki muu on vain sen selittämistä.

Ennakollinen valtionosuuslaskelma vuodelle 2027, yhteenveto

Tiivistelmä VM:n ennakollisesta valtionosuuslaskelmasta vuodelle 2027 + OKM:n valtionosuus vuoden 2026 vos-päätöksen mukaisesti

Kuntaliiton julkaisu 25.6.2026, päivitys 20.8.2026

Lähteet:

Ennakolliset valtionosuuksien laskentatiedot vuodelle 2027 / VM, kesäkuu 2026

OKM:n valtionosuudet 2026 / OKM 3.8.2026 (Oph:n laskelma 24.7.2026)

Muutoslaskelmat Kuntaliitto / Olli Riikonen

Sarakeotsikossa oleva numero viittaa kirjanpidon tiliin, johon ko. erä kirjataan.

Kunta-nro	Kunta	Asukasluku 31.12.2025	Peruspalvelujen vos ilman tasausta ja so- eriä (F-E)	Sote-erät	5501 Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta (D+E)	5502 Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus yhteensä (F+G)	5890 Verotulo- menetysten korvaus	VM:n valtionosuudet ja verotulo- menetysten korvaus yhteensä H+I)	5701 Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (ns. OKM-vos) v. 2026	Kunnan valtionosuudet yhteensä (J+K)	Kunnan valtionosuudet yhteensä €/as.	Kotikunta- korvaus, netto	Valtionosuus- maksatus (valtionosuudet + kotikunta- korvaukset)	Mk- nro	Hva- nro	Valtionosuuksien muutos yhteensä € 2026-27	Muutos yhteensä %	Muutos yhteensä €/as.
	YHTEENSÄ	5 622 045	2 672 012 271	0	2 672 012 271	803 776 599	3 475 788 870	614 500 000	4 090 288 870	153 721 870	4 244 010 740	755	-260 268 241	3 983 742 499	0	0	41 760 737	1,0 %	7
216	Kannonkoski	1 137	594 756	75 762	670 519	334 111	1 004 630	252 908	1 257 537	-207 016	1 050 521	924	51 324	1 101 845	13	13	-209 686	-16,6 %	-184
921	Vesanto	1 787	143 062	705 793	848 855	1 010 017	1 858 872	416 013	2 274 885	344 645	2 619 530	1 466	388 862	3 008 392	11	11	-327 249	-11,1 %	-183
498	Muonio	2 323	3 173 607	538 624	3 712 231	-4 375	3 707 856	301 926	4 009 783	201 896	4 211 679	1 813	86 571	4 298 249	19	19	-378 302	-8,2 %	-163
495	Multia	1 386	593 222	-16 281	576 941	81 676	658 617	250 917	909 533	-275 178	634 355	458	-13 198	621 158	13	13	-216 144	-25,4 %	-156
889	Utajärvi	2 399	2 267 066	1 286 332	3 553 398	1 075 245	4 628 643	446 729	5 075 373	555 589	5 630 962	2 347	162 629	5 793 591	17	17	-351 895	-5,9 %	-147
435	Luhanka	695	225 188	749 848	975 036	4 470	979 506	138 336	1 117 842	-208 768	909 074	1 308	-183 742	725 332	13	13	-101 199	-10,0 %	-146
105	Hyrynsalmi	1 984	1 087 810	674 653	1 762 464	865 642	2 628 106	402 495	3 030 600	-483 888	2 546 712	1 284	-61 836	2 484 876	18	18	-287 114	-10,1 %	-145
146	Ilomantsi	4 293	2 076 916	279 272	2 356 187	511 081	2 867 268	830 302	3 697 570	-342 518	3 355 052	782	169 785	3 524 837	12	12	-604 890	-15,3 %	-141
595	Pielavesi	3 873	961 105	1 054 777	2 015 882	2 125 150	4 141 032	829 055	4 970 087	85 537	5 055 624	1 305	170 456	5 226 080	11	11	-529 729	-9,5 %	-137
291	Kuhmoinen	1 979	-18 544	1 871 027	1 852 484	178 888	2 031 372	367 147	2 398 518	32 248	2 430 766	1 228	-30 035	2 400 731	6	6	-259 728	-9,7 %	-131
421	Lestijärvi	656	649 897	426 983	1 076 879	-12 017	1 064 862	149 650	1 214 513	-170 879	1 043 634	1 591	-8 834	1 034 800	16	16	-82 274	-7,3 %	-125
224	Karkkila	8 274	1 737 760	-255 607	1 482 153	3 803 231	5 285 384	930 255	6 215 639	-411 964	5 803 675	701	275 525	6 079 200	1	33	-1 036 838	-15,2 %	-125
592	Petäjävesi	3 511	1 712 876	-587 032	1 125 844	1 640 935	2 766 779	435 102	3 201 880	58 532	3 260 412	929	163 848	3 424 261	13	13	-430 590	-11,7 %	-123
489	Miehikkälä	1 664	116 769	872 108	988 877	869 115	1 857 992	350 589	2 208 581	-486 900	1 721 681	1 035	-630 730	1 090 951	8	8	-200 972	-10,5 %	-121

< > Tietoa aineistosta 1.a. Vos-laskelma 1.b. Vos-laskelma_€as 2.a. Vos-laskelma 2.b. Vos-laskelma_€as 3. Vos-muutos_tiivis_2026-27 4. Vos-muutos_laaja2026-27 6. Ikärakenne 7. Sote-erät 8. Kotikuntakorvaukset ... + :

0-15-vuotiaiden määrä rajussa laskussa

Vain 25 kunnassa lapsimäärä kasvoi 2024-25

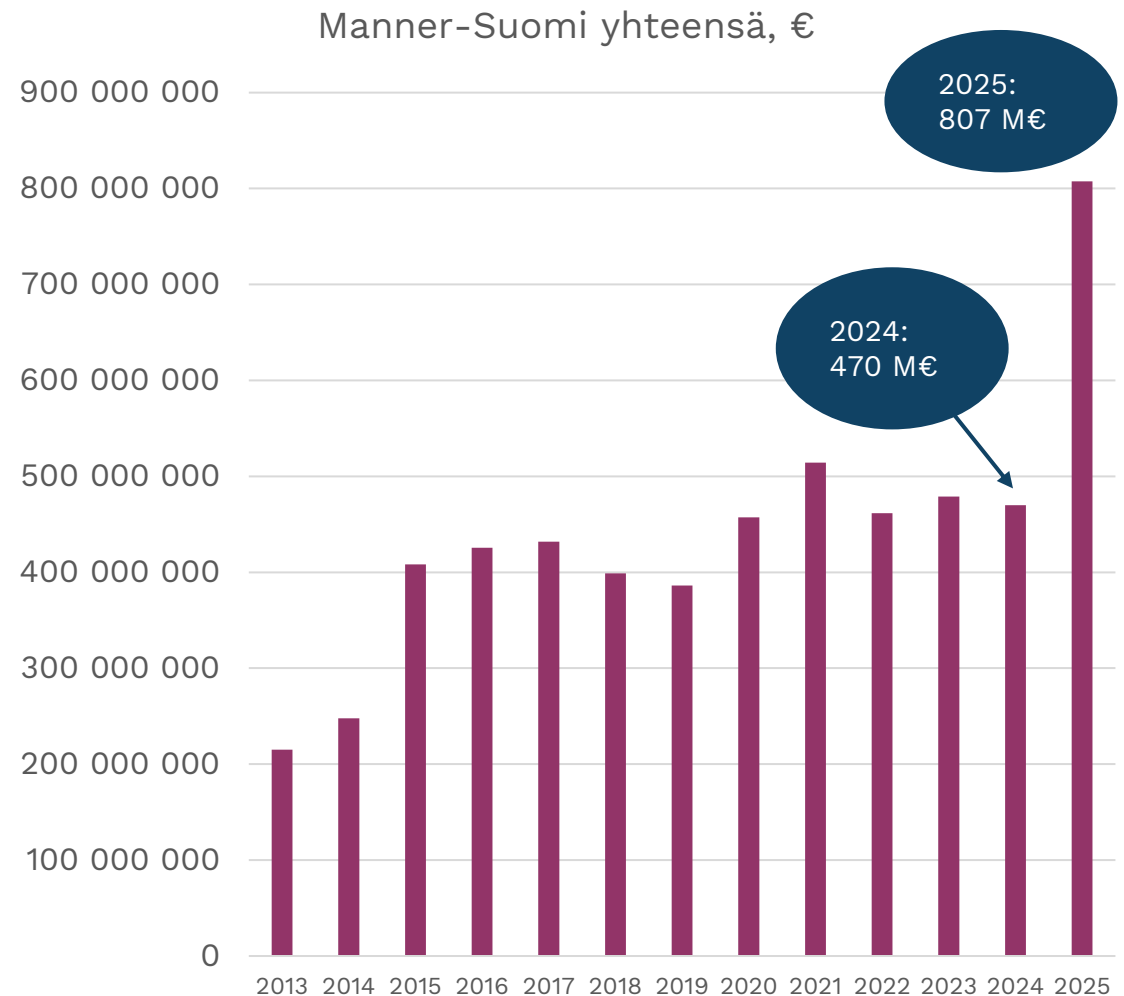
7									
8					Vuosi:	2024	2025		
	Kunta- nro	Mk- nro	Hva- nro	Ikäryhmä:	0-15- vuotiaat yhteensä	0-15- vuotiaat yhteensä	0-15-vuotiaat MUUTOS 2024- 25	0-15-vuotiaat MUUTOS 2024- 25, %	
9	0	0	0	Koko maa	880 164	868 409	-11 755	-1,3 %	
10	-	-	-	-	-	-	-	-	+
11	304	2	2	Kustavi	75	86	11	14,7 %	
12	583	19	19	Pelkosenniemi	85	94	9	10,6 %	
13	623	10	10	Puumala	144	149	5	3,5 %	
14	630	17	17	Pyhäntä	369	381	12	3,3 %	
15	742	19	19	Savukoski	105	108	3	2,9 %	
16	231	15	15	Kaskinen	172	176	4	2,3 %	
17	844	11	11	Tervo	142	145	3	2,1 %	
18	261	19	19	Kittilä	1 043	1 063	20	1,9 %	
19	440	15	15	Luoto	1 838	1 873	35	1,9 %	
20	46	10	10	Enonkoski	166	169	3	1,8 %	
21	853	2	2	Turku	28 662	27 071	409	1,5 %	
22	697	18	18	Ristijärvi	131	133	2	1,5 %	
23	529	2	2	Naantali	3 064	3 131	47	1,5 %	
24	507	10	10	Mäntylharju	776	787	11	1,4 %	
25	91	1	31	Helsinki	102 220	103 490	1 270	1,2 %	
26	918	2	2	Vehmaa	334	337	3	0,9 %	
27	204	11	11	Kaavi	283	285	2	0,7 %	
28	235	1	33	Kauniainen	1 917	1 928	11	0,6 %	
29	211	6	6	Kangasala	6 373	6 405	32	0,5 %	
30	905	15	15	Vaasa	10 473	10 525	52	0,5 %	
31	620	18	18	Puolanka	212	213	1	0,5 %	
32	931	13	13	Viitasaari	695	698	3	0,4 %	
33	981	5	5	Ypäjä	254	255	1	0,4 %	
34	837	6	6	Tampere	34 589	34 650	61	0,2 %	
35	49	1	33	Espoo	60 147	60 249	102	0,2 %	

266 kunnassa lapsimäärä väheni

7					Vuosi:	2024	2025		
8	Kunta- nro	Mk- nro	Hva- nro	Ikäryhmä:	0-15- vuotiaat yhteensä	0-15- vuotiaat yhteensä	0-15-vuotiaat MUUTOS 2024- 25	0-15-vuotiaat MUUTOS 2024- 25, %	
9	0	0	0	Koko maa	880 164	868 409	-11 755	-1,3 %	
10	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	689	9	9	Rautjärvi	297	247	-50	-16,8 %	
12	921	11	11	Vesanto	174	147	-27	-15,5 %	
13	290	18	18	Kuhmo	808	725	-83	-10,3 %	
14	216	13	13	Kannonkoski	143	129	-14	-9,8 %	
15	935	8	8	Virolahti	306	277	-29	-9,5 %	
16	889	17	17	Utajärvi	389	353	-36	-9,3 %	
17	224	1	33	Karkkila	1 211	1 100	-111	-9,2 %	
18	489	8	8	Miehikkälä	172	157	-15	-8,7 %	
19	435	13	13	Luhanka	73	67	-6	-8,2 %	
20	531	4	4	Nakkila	730	671	-59	-8,1 %	
21	857	11	11	Tuusniemi	233	215	-18	-7,7 %	
22	176	12	12	Juuka	379	350	-29	-7,7 %	
23	751	19	19	Simo	367	339	-28	-7,6 %	
24	146	12	12	Ilomantsi	385	356	-29	-7,5 %	
25	403	14	14	Lappajärvi	403	373	-30	-7,4 %	
26	924	16	16	Veteli	438	406	-32	-7,3 %	
27	626	17	17	Pyhäjärvi	678	629	-49	-7,2 %	
28	691	17	17	Reisjärvi	501	465	-36	-7,2 %	
29	300	14	14	Kuortane	446	414	-32	-7,2 %	
30	90	12	12	Heinävesi	279	259	-20	-7,2 %	
31	72	17	17	Hailuoto	112	104	-8	-7,1 %	

Työttömyysetuuskulut vs. valtionosuudet

- Työmarkkinatuen ”sakkomaksut” eli kuntien rahoitusosuus vuonna 2024 oli 470 M€
- TE-uudistus toteutui 2025 ja kuntien rahoitusvastuu laajeni myös muihin työttömyysetuuksiin
- Kuntien työttömyysetuuskulut vuonna 2025 olivat 807 M€
- Valtionosuuksiin lisättiin 216 M€, jolla kompensoitiin kuntien rahoitusvastuun kasvua etuusmenoista
- $807 - 470 = 337$ eli etuusmenot kasvoivat noin 120 M€ enemmän kuin kompensaatio

”Mini-vos-uudistus”: Toimeentulotuen rahoitusosuus laskutettavaksi 2029 alkaen

”Toimeentulotuesta annettua lakia muutettaisiin siten, että Kansaneläkelaitos laskuttaisi kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuesta kuukausittain.

Rahoitusosuuden vähennystä ei enää tehtäisi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta kahden vuoden viiveellä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 § kumottaisiin.”

Perustoimeentulotuki kuntataloudessa

- Perustoimeentulotuen menoista kuntien osuus on puolet, tämä pääperiaate ei muutu tässä uudistuksessa
- Nyt toimeentulotuen kuntarahoitusosuus vähennetään kunnalle maksettavista valtionosuuksista kuntakohtaisen toteuman perusteella kahden vuoden viiveellä (esim. tänä vuonna vähennys perustuu vuoden 2024 toteumaan, ensi vuonna vuoden 2025 toteumaan)
- Jatkossa tätä summaa ei vähennetä kunnalle maksettavista valtionosuuksista, vaan Kela laskuttaa toteuman kahden kuukauden viiveellä (vrt. samankaltaisuus työttömyysetuuskulujen kanssa)
- Nettomääräisesti kyseessä on nollasummapeli – valtionosuudet kasvavat, mutta niin kasvavat myös toimintakulut
- Viive lyhenee ja kuntataloudellinen ennakoitavuus heikkenee – nyt toimeentulotukimeno tiedetään ennakkoon, jatkossa se joudutaan arvioimaan
- Ensi vuonna kaikkien kuntien yhteenlaskettu vähennys valtionosuuksiin on 481 M€ (86 €/as.), vaihteluväli 5-156 €/as.
- Kunnan vastuu toimeentulotuen menoista tulee näkyväksi, mutta suhdanneherkkyys kasvaa (vrt. jälleen samankaltaisuus työttömyysetuuskulujen kanssa)
- Kunnan vaikutusmahdollisuudet menotasoon jäänevät edelleen rajalliseksi – toimeentulotuen myöntäminen ja kriteerit edelleen valtiovallan vastuulla ja Kelan toimintaa

Valtionosuusaktivistin tärkeimmät osoitteet

- [Valtionosuudet | Kuntaliitto.fi](#)
- [Valtionosuuslaskelmat | Kuntaliitto.fi](#)
- [Kuntatalouden tilastot | Kuntaliitto.fi](#)
- [Kuntien valtionosuusaktivistit | Facebook](#)

Kuntien valtionosuusaktivistit

Ryhmä (Yksityinen) · 421 jäsentä

Lisätietoja

Olli Riikonen

Erityisasiantuntija (kuntatalous / valtionosuudet)

oli.riikonen@kuntaliitto.fi

Puh. 050 477 5619

www.kuntaliitto.fi

KOULUTUSTARJONTAA AMMATTILAISILLE 2026

- ❖ Koulutusohjelmat
- ❖ Tapahtumat
- ❖ Webinaarit

FCG.

KOULUTUSOHJELMAT

- sijoitus omaan osaamiseen

24.9.2026 – 28.5.2027

Kunta-alan laskentatoimen koulutusohjelma 2026
- 2027

*"Pidin siitä, että opetuksessa käytettiin
tosielämän esimerkkejä sekä tehtiin
harjoitustehtäviä opetuksen aikana."*

*"Aivan loistava paketti, tekniikka toimi joka
kerta, puhujat super hyviä :) Ei voi kyllin kiittää!"*

TAPAHTUMAT

- mahdollisuus verkottua

8.-9.10.2026
Helsinki + striimaus

Laskentafoorumi 2026

"Erittäin hyviä luennoitsijoita oli valittu!"

"Hyvin tauotettu ja koostettu kokonaisuus."

"Kaikki toimi hyvin etäosallistujan näkökulmasta. Kiitos!"

10.-11.2.2027
Hämeenlinna

RAFO Rahoitus- ja johtamisfoorumi 2027

RAFO 40 vuotta

"Puhujat olivat hyviä ja aiheet oikeasti ajankohtaisia."

"Timanttiset järjestelyt. Heittämällä parhaimpia mitä hetkeen nähty."

WEBINAARIT

- tilaisuus syventyä

- Kunta-alan kirjanpitäjien ajankohtaispäivä 2026
8.9. klo 9–15.30 | tallenne
- Taloudellisesti kestävämpi palveluverkko kuntaan
29.9. klo 16-19
- Kuntatalouden kirjanpidon perusteet ja sisäinen valvonta
30.9. klo 9–12 | tallenne
- Konsernitilinpäätöksen osaajaksi – perusteista vaativiin erityiskysymyksiin
7.-8.10. & 3.-4.10. klo 12 – 12; lounaasta lounaaseen
- Tekoäly taloushallinnon työvälineenä kunnissa
27.10. klo 9-12
- Kunta-alan arvonnäisäverotuksen erityiskysymyksiä 2026
28.-29.10 klo 13 -12

FCG.

Seuraava Taloustorstai 24.9.2026 klo 9.30

Tervetuloa!

